

60 Mutilati aliquo membro notabilis infamiae vel quod ordinis executionem impedit, arcuent a sacris ordinibus, suppl. q. 39.6.0.

61 Convenientia est, ut qui facros suscipiant ordines, tonsuram deferant, suppl. q. 40.1.0.

62 Corona non est ordo, sed ad ipsum potius ordinatur, suppl. q. 40.2.0.

63 Clerici suscipientes coronam non renunciant patrimonio, & aliis temporalibus rebus, suppl. q. 40.3.0.

64 Oportuit in Ecclesia supra facerdotalem ordinem episcopi potestesse esse, a qua fercos jurisdictionem suscipe-
re, suppl. q. 40.4.0.

65 Episcopatus non est ordo, nisi secundum quod ordo of-
ficium quoddam est ad sagras a-
ctiones, suppl. q. 40.5.0.

66 Supra Episcopos in Ec-
clesia est superior summi Pon-
tificis & Papae potestas, quam
quam episcopi omnes aequales
sunt quoad ea quae ad episcopale-
m ordinem spectant, suppl.
q. 40.6.0.

67 Omnibus ecclesiæ mini-
stris ad Divina exequenda offi-
cioria variæ ac multiplices apta-
ta sunt vestes, prout unicuique
convenire judicavit Ecclesia a
Spiritu sancto edota, suppl.
q. 40.7.0.

68 Ordo Fratrum Prædicatorum habet caurissimam, & se-
curissimam formam profen-
di, 22. q. 186.9. ad 1.

1 Philosophus dicit, neque
fistulas ad disciplinam esse ad-
docendum, neque aliquod aliud
artificiale organum, puta
citharam, & si quid tale alterum
est, sed quæcumque fa-
ciunt auditores bonos, 22. q.
91.2 ad 4.

2 + Organis vel instrumen-
tis musicis non est ostendum
in Ecclesia, quia hujusmodi
musica magis animum move-
ment ad corporalem dele-
ctionem, quam per ea forme-
rur interius bona dispositio; &
ideo subrahantur in Ecclesia
instrumenta musica, ut a cor-
poralibus retrahantur Divinis

laudibus mancipati, 22. q. 91.
2. ad 4

3 In veteri autem testamen-
to usus erat talium instrumen-
torum, tum quia populus era-
rat magis durus & carnalis; unde erat per hujusmodi in-
strumenta provocandus, sicut
& per promissiones terrenas;
tum etiam quia hujusmodi in-
strumenta corporalia aliquid
figurabant, 22. q. 91.2. ad 4.
fin.

1 Origenes erravit, sequen-
do opiniones philosophorum
antiquorum; ideo secundum eum, angelii sunt corporei, 1.
qu. 32.1. ad 1. & qu. 51.1. ad 1.
12. q. 5.4. c. 4.

2 Fuit fons Arianorum, 1.
q. 34.2. ad 1.

3 Origenes, & Arius dicunt,
quod Verbum in Divinis dici-
tur tantum metaphorice, &
non proprio, 1. q. 34.1. ad 1.

1 Origo non significatur ut
aliiquid intrinsecum, sed ut
via a read rem; ideo non po-
test esse primum distinctionum
Personarum in Divinis, 1. q.
40.2.0.

2 Ordo originis dupliciter
convenire Deo, s. respectu crea-
turorum, & respectu Personarum
Divinarum, 1. q. 41.1. ad 1.

3 Omnis origo designatur
per aliquem actum, 1. q. 41.1.
ad 1.

1 Ornatus exterior est indi-
cium conditionis humanae;
ideo excessus, & defectus, &
medium eius reducent ad
virtutem veritatis, 22. q. 69.1.
ad 3.

2 In ornata & aliis exteriori-
bus non est peccatum secun-
dam se, sed ex inordinatum si-
sc. vel contra coniunctitudinem,
vel ex intentione vanæ gloriae,
vel mollicie, vel sollicitudini-
nis, vel negligencie, contra
qua est triplex virtus, schu-
militas, per se sufficiens &
simplicitas, 22. q. 169.1.0. & q.
187.6.6.c.

3 Mulier vel vir ornans se,
ut provocet alios ad concupi-
scientiam, peccat mortaliter;
non autem semper si ornari se
ex levitate, vel vanitate pro-
pter jalantiam, 22. q. 169.2.6.

4 Mu-

P A

4 Mulier potest ornare se li-
cite, ut placeat viro suo, non
autem mulieres, quia non ha-
bent virum, nec volunt habe-
re, nec sunt in statu habendi,
22. q. 169.2.0.

5 Ornatus pretiosarum ve-
stium in ministris altaris, vel
in constitutis in dignitate, non
est peccatum; quia sit ad glo-
riam Dei, & non ad gloriam
ipsorum, 22. q. 169.1. ad 2.

6 Ars eorum, quibus homo
potest bene & male uti, est li-
cita; ut ars faciens ornatus;
nisi forte inventendo super-
flua, & curiosa, 22. qu. 169.
2. ad 4.

7 Expositio literalis, figura-
lis, & moralis ostuplicitis ornata
pontificis legalis, & quadripli-
catus ornatus facerdotum,
12. q. 102.4. ad 9.

8 Osculum secundum quod fit
principaliter causa libidinis,
est peccatum mortale, si sit
de mortali ex genere suo; non
autem si sit de ventiali secun-
dam suum genus, 12. q. 74.10.
0. & quest. 108.3. ad 2. & 22. qu.
154.4.c.

1 Osee propheta excusat
a fornicatione, quia debuit or-
bedire præcepto Dei, 12. qu.
94.5. ad 2. & quest. 100.8. ad 3. &
22. quest. 104.4. ad 3. & qu. 154.
2. ad 2.

1 Ovis habet quatuor utilita-
tes, scilicet quia immolatur,
pascit, lac, & lanam dat,
ideo furas orem quatuor red-
dit, 12. q. 105.2. ad 9.

2 Oves & hircos Ægyptii
colebant, quia dæmones in
eorum figura apparabant, 12.
q. 102.3. ad 2.

1 Oza erat tantum levita;
ideo percosse cum Deus, quia
tergit arcum, quod solis fa-
cerdotibus licebat, 22. q. 33.4.
ad 1.

P

1 PÆstum cum dæmonibus
initum, expremum vel
tacitum prohibetur primo præ-
cepto decalogi, 22. q. 122.2. ad
3. item 3.4. c.

2 Palpabile corpus dicitur ex
duobus, scilicet ex qualitatibus

P A

463

tangibilibus, & quod reficit
tangenti; primum deficit ipsi
cælis, secundum aeris, 3. qu.
54.2. ad 2.

3 Omne palpabile est corrui-
pibile per naturam, licet sit
incorruptibile per gloriam,
3. q. 54.2. ad 2.

1 + Panom conversio & mul-
tiplicatio eorum facta per
Christum fuit per additionem
materiæ noviter creatae, 1. q.
92.3. ad 1. item 3. q. 44.4. ad 4.

1 Papa habet plenitudinem
pontificalis potestatis, sicut rex
in regno; sed episcopi afflu-
mant in partem sollicitudini-
nis, quasi iudices singulis civi-
tatis præpositi, 1. q. 112.2.
ad 2. & 22. q. 89.9. ad 3. & 3. qu.
72.11. ad 1.

2 Potest abolere infamiam
juris, sed dicitur non posse,
quia aliquando non expediat;
vel intelligitur non posse, lo-
quendo de infamia facta; vel
loquitur de infamia irrogata
per judicem civilem, sicut di-
cit Gratianus, 22. q. 68.4. ad 3.

3 Erroneum est dicere, Pa-
pam vicarium Christi non ha-
bere universalis Ecclesie pri-
matum, 3. q. 112.2. ad 2. fi.

4 Leo Papa propria sponte
se subdidit iudicio Imperato-
ris; & Christus hominibus,
22. q. 64.5. ad 2. & 0.67.1. ad 2.

1 Parabolæ est sententia ha-
bens obscuram similitudinem,
1. q. 1.10. c. ad 1.

1 Paradisus triple, feliciter
terrestris, coelestis, & spiri-
tualis, id est visio Dei, 1. qu.
102.1.6. item 22. q. 175.3. ad 4. &
3. q. 52.4. ad 3.

2 Terrestris est locus cor-
poratus in oriente, ut in nobis-
limo loco; & interpretatur
ortus, 2. qu. 102.1.0. & 21. qu.
84.3. ad 3.

3 Et est locus conveniens
habitationi humanae; quia ha-
bet aerem temperatum & te-
nuissimum, & plantas semper
floridas, 1. q. 102.2.0. & 4. c.

4 Et est vicinus terre, se-
cundum situm; sed dicitur per-
tingere ad globum lunæ, se-
cundum similitudinem; quia in
eo est perpetua temperies
aeris, 1. q. 102.1. ad 1.

V 4 Eva

5 Eva facta est in eo, sicut etiam fuisse filii, nisi parentes peccasent; non autem Adam factus est in eo, sed postea positus est in eo, 1.q.102.4.0.

6 Animalia bruta non habitant ibi, sed dispositiones Dei adducta sunt ad Adam in paradiso: serpens vero operatio ne diaboli, 1.q.102.2.ad 2.

7 Adam convenienter est ejectus ex propere peccatum, 22.q.164.2.0

8 Per peccatum hominis clausa est porta paradisi terrestris, in signum clausonis januae paradisi celestis, 3. q. 49.5.c

9 Paradisus terrestris non egyptus post peccatum hominis, quia ostendit bonitatem Dei, & damnum peccati primi hominis, 1.qu.102.2.ad 3. & 22.q.164.3.ad 4

10 Non potest adiri propter impedimenta montium, vel marium, vel astantis regionis; ideo non potest a nobis cognosci, nisi per revelationem scripturæ, 1.q.102.2.ad 2. & ad 3. & 22.q.164.2.ad 5

1 Paracœses tempore non consecratur Eucharistia, quia significat passionem Christi, quae tunc celebratur; tamen a sacerdote sumitur corpus Christi sine lanzae propter periculum ne effundetur, si reservaretur, 3.0.82.2.ad 2

1 Partes sunt in quas materialiter dividitur totum, 3.q. 90.2.c

2 Pars triplex, sc. integralis, sub editiva, & potentialis, & similiter totum triplex, sc. integrale, universale, & relativum, 1.q.76.8.c. & q.77.2.ad 1. & 12. qu.54.4.ad 2. & 22. qu.48.c. & qu.80.c. & q.120.2.c. & qu.129. & qu.143.c. & 3. q.90.2.3.c

3 + Partes subjectivæ non sunt de perfectione totius universalis, sed est perfecte in qualibet eius parte perfecta ratio eius simul & æqualiter, 3.q.90.3.c

4 Pars integralis duplex, sc. essentialis, & quantitativa, 3.q.8.; ad 3. & 3.q.90.2.c

5 Partes essentiales natura-
liter sunt materia, & forma;
scientia, 3.q.90.2.c

6 Partes speciei dicuntur, in quantum participante for-
mam, & proprietates speciei;
sed dicuntur partes materiæ;
in quantum sunt ex materia;
ideo sunt eadem secundum
rem, & differunt ratione, 1.
q.119.1.ad 2

7 Partes ut speciei semper
manent, sed ut materia semper
fluit & refluit, 1.q. 119.1.ad 2

8 Partes quantitatis sunt par-
tes materiae, 3.q.90.2.c

9 Ubiquecumque est multitudo
ex parte materiae, ibi est ratio
partium, 3.q.90.1.c

10 Aliqui per partem speciei,
vel per carnem secundum speciem,
intellexerunt id, quod primo accipit speciem huma-
nam, quod sumitur a genera-
tione, & hoc dicunt semper ma-
nere, 1.q.119.1.ad 2

11 Sed hoc est contra intentionem Philosophi dicentis,
quod sicut in unumquoque ha-
bentium speciem in materia,
ita & in carne, hoc est secun-
dum speciem, & aliud secun-
dum materiam, 1.q.119.1.ad 2

12 Omnis pars est proper
totum, & quodlibet individuum
est proper suam speciem, 1.qu.65.2.c. & qu.70.2.
c. & 12.qu.90.2.c. & 22. qu.62.
2.5.c. & q.65.1.c

13 Omnis pars est proper
suum actum, & pars ignobilior est proper partem nobiliorum, sicut sensus proper
intellectum, & pulmo proper
cor; & omnes partes sunt
proper perfectionem totius,
sicut & materia proper for-
man; partes enim sunt qua-
si materia totius, 1.q.65.2.c.
& q.70.2.c

14 + Una pars est in poten-
tia ad aliam, sicut materia ad
formam; vel omnes partes sunt
in potentia respectu totius,
1.q.3.7.c

15 Bonum totius est finis cu-
juslibet partium eius, & bo-
num commune est finis singu-
larum personarum in com-
mu-

P A 465
munitate, 22.q.58.9. ad 3. &
q.65.1.c

16 Bonitas cuiuslibet partis
est in proportione ad suum to-
tum; nec totum potest bene
confidere, nisi ex partibus sibi
proportionatis, 12. q.92.1.ad
3. & 22.q.47.10.ad 2

17 In quolibet toto necesse
est esse unam partem princi-
palem, & prædominantem,
& formalem, a qua totum u-
nitatem habet, 22.q.19.6.ad 1

18 Partibus potentialibus
ad eum totum secundum totam
essentiam eorum, non autem par-
tibus integralibus; immo repre-
sentat ratione eorum, 3.qu.90.
3.c

19 Omnes partes integrales
habent aliquem ordinem, s. i.
vel situs, vel virtutis, vel
temporis, 3.q.90.3.ad 3

20 Una pars integralis po-
test continere totum virtuali-
te; sicut fundamentum totum
ad fiduciam, non autem esen-
tialiter, 3.q.90.3.ad 2

21 + Universalis est totum
& pars respectu eius est univer-
salis, 1.q.85.1.ad 2

22 Totum denominatur a
proprietate parti, quando pro-
prietas non potest convenire,
nisi illi parti, 3.q.16.8.c

23 Partes totius heterogenei
carent forma totius, ut
multitudo, non autem in ho-
mogenio, ut continua, 1.
q.11.2.ad 2

24 + Est totius non est esse
aliquam partis eius, 12.qu.4.
5.ad 2

25 + In Divinis est ratio to-
tius & partis secundum rationem
tantum, 1.q.30.1.ad 4

26 Pars animæ dicitur dupli-
citer, scilicet potentia a-
nimæ, & pars potentiae eius,
3.q.46.7.c

1 Participatum omne a su-
perioribus in inferiora, & o-
mne superior est formale, re-
spectu inferiorum, 1. qu.75.5.
ad 4

2 Omne quod est tale per
participationem subditur ei
quod est tale per essentiam &
universaliter, 1.q.96.1.c

3 Participans & participa-
tum est posterior eo, quod est

illud per essentiam, 1.qu.3.8.
c. fin.

4 Omne quod est tale per
participationem cauatur ab
eo quod est tale per essenti-
am, 1.q.8.1.c. & qu.44.1.c. ad
1. & q.61.1.c. & qu.75.5.ad 1.c
q.72.4.c

5 Creatura participant bo-
nitatem Dei non quidem se-
condum partem, sed secundum similitudinem & imita-
tionem, 1.q.75.5.ad 1

Parvifacientia est vitium op-
positum magnificæ, & est
circa magnos sumptus; ideo
est minus vitium quam illi-
beralitas, 22.q.17.5.0

1 Parvipennis habet tres spe-
cies, sc. despectum, impedi-
mentum voluntatis, & contumeliam, 12.q.47.2.0

2 Signa parvipensionis sunt
quatuor, sc. obliuio, denan-
tatio mali, gaudium de ma-
lo, & impedimentum voluntatis,
12.q.47.2.ad 3

1 Pascha dicitur quadrupliciter,
sc. agnus paschalis, pa-
nes azymii, prima dies azymorum,
& omnes septem dies azymorum,
3.qu.46.9.ad 1. & q.74.4.ad 1

2 Expositio omnium que
sunt circa agnum paschalem,
12.q.102.5.ad 1. & ad 3

3 Pascha celebrabatur mense
primo ad commemorationem
beneficii liberationis ex Æ-
gypto; & significabat passio-
nem & resurrectionem Christi,
12.q.100.5.ad 2. & q.102.4.
ad 10. & 5.ad 2

4 Incipiebat in vesperis quar-
ta decima lunæ, 3.q.46.9.c.
ad 1. & q.74.4.c.ad 1

5 Fefum passionis & resur-
rectionis Christi succedit festo
paschæ, 12.q.103.3.ad 4

1 Passio dicitur dupliciter,
scilicet impropte, id est o-
mnis receptione; & proprie-
te, id est cum abiectione alicuius,
& hoc dupliciter. Uno
modo propriamente, quando
scilicet aliquid removetur ab
aliquo, quod convenit sibi
secundum naturam, aut se-
cundum propriam inclina-
tionem, sicut cum aqua frigiditatem
amittit per calentio-

V 5 nem,

nem, & cum homo aggreditur tristitiae. Secundo modo minus proprie dicitur aliquis pati, ex eo quod aliquid ab ipso abiciuntur, sive sit ei conveniens, sive non conveniens; & sic dicitur pati non solam qui aggreditur, sed etiam qui saturatur, sed etiam qui latetur, vel quoconque modo aliquis alteretur, vel moveatur, 1. q. 14. 2. ad 2. & 9.75.2.c. item q. 79.2. c. & 97.2.c. item 12. qu. 22. 1.c. item q. 41.1.c.

2 De ratione passionis proprie dicta est abiectionis qualitatis naturalis, & impudicioris qualitatis extraneae, & contrariae, 12. q. 22. 1.c. & qu. 31.1.ad 3. & q. 35.1.c. & q. 41.1.c.

3 Pati cum abiectione & transmutatione est proprium materie; ideo non inventur nisi in compositis ex materia & forma, 12. q. 22. 1.ad 1.

4 Passio duplex, sc. realis, & intentionalis, seu spiritualis; secunda semper pertinet ad perfectionem patientis; ideo sicut in corpore. Ad ea ante peccatum, 1. qu. 93.2. ad 2. & 9.75.2.c. & 12. qu. 22. 1.o. & qu. 31.1.ad 3. & qu. 35. 1.c. & qu. 41.1.c.

5 Duplex, scilicet corruptiva & perspectiva, 1. q. 95. 2. ad 2. item q. 97.2.0.

6 Omne quod patitur & motetur ab alio, disponitor per actum agentis multiplicatum qualitate, quem habitus nominatur, 12. q. 51.1.c.

7 Usque qualitas censetur in passivo, oportet quod actuum totaliter vincat passivum, 12. q. 51.3.c.

8 Passio ad defectum pertinet, quia est iei secundum quod est in potentia, 1. q. 25.1. c. ad 1. & 12. q. 22.2. ad 1.

9 Improperie dicta, sc. omnis receptio convenient omni enti in potentia, id est cuiuslibet reaturae, 12. q. 22.1. ad 1.

10 Magnitudo passionis non tantum dependet ex virtute agentis, sed etiam ex passibiliitate patientis, 12. qu. 22. 3. ad 2.

11 Passio sumit speciem ab

actu, qui est terminus motus, 12. q. 1.3.c.

12 Duplex, sc. passio innata, & passio illata, 1. q. 81.4.0.

13 Passiones fanfiorum illeceae profundt ecclesia per modum exhortationis & exempli, non autem per modum redemptoris, 3. q. 48.5.ad 3.

14 Passio proprie non convenit animae, nisi per accidens, sed soli compotito corrupibili convenient per se; impropre vero convenient omni enti in potentia, 12. q. 52.1.0.

15 Magis proprie est in parte appetitiva, quam in parte apprehensiva, 12. q. 32. 1.0. & q. 41.1.c. & 3. q. 15.4.c.

16 Est magis proprie in appetitu sensitivo, quam in appetitu intellegitivo, 1. q. 20. 1.ad 1. & 12. q. 22.1.0. & q. 41.1.c. & 22. q. 28.9.c. & 3. q. 15.4.c.

17 Omnis motus appetitus sensitivi dicitur passio: & praecipue ille qui defectum sonat, 12. q. 1.1.c. & q. 41.1.c.

18 In passionibus animae est aliquid quasi materiale, scilicet transmutatio corporis, & aliquid quasi formale, sc. ex parte appetitus, 1. q. 20.1.ad 2. & q. 75.3.ad 3. & 12. qu. 22.2. ad 3. & qu. 37.4.c. & qu. 44.1.c. & q. 45.3.c. & q. 49.2.c.

19 In omni passione animae aliquid additur, vel minuitur a naturali motu cordis, 12. q. 24.2.ad 2.

20 Passiones animae tanto vehementius impellunt, quanto magis sequuntur inclinationem naturae, 22. q. 155.2.c.

21 Nomina passionum animae quandoque sumuntur pro simplici operatione voluntatis, 1. qu. 20.1. ad 1. & q. 59.4.ad 2. & qu. 64.3.c. & qu. 82.5. ad 1. & 12. q. 22.3. ad 3. & 22. q. 18.1.c.

22 Passio animae, ut passio, habet principium ab exteriori, sed ut est voluntaria, habet principium ab interiori, 3. q. 48.1.ad 1.

23 Omnis passio animae inclinat cum imperio in suum objectum, 22. q. 27.2.c.

24 Obiecta passionum animae se habent ad eam ut formae, a quibus specificantur; ideo

P A
ideo quicquid est causa objectorum est & causa passionis, 12. q. 7.2. o. item 6. c.

25 Anima dupliciter dicitur tota pati, sc. secundum effervescitatem suam; id. corpore patiente & disposito ad separationem ad anima: & secundum omnes ejus potentias, 3. q. 46.7.8. o.

26 + Omnes passiones animae reducantur ad undecim species, sc. sex in concupiscentia, id. amor, odium, desiderium seu concupiscentia, fuga vel abominatione, delectatio vel gaudium, dolor vel tristitia; sed aliae quinque sunt in irascibili, sc. spes, desperatio, risor, audacia, & ira, 12. qu. 23.4.0. & q. 35.1.4. c.

27 Passiones principales animae sunt quatuor, quarum duas finales simpliciter, sc. gaudium & tristitia, & duas finales in genere, sc. spes & timor, 12. q. 25.4.0. & qu. 84.4. ad 2. & qu. 123.11. ad 1. & qu. 144.6. ad 3.

28 Omnes passiones animae reducentur ad has quatuor principales, sicut species ad genus; vel imperfectum ad perfectum; vel sicut effectus ad causam; & participans ad participationem, 12. q. 25.4.c.f.

29 Passio animae duplex, sc. perfecta & imperfecta; tunc dicitur esse passio perfecta, per quam anima perturbatur, quamodo passio sensitiva pars pertingit usque ad immutacionem ratione a restitudine sui aetatis, sc. ut sequatur passionem, & non habeat liberum arbitrium super eam, 3. qu. 46.7. ad 3.

30 Potentiae animae pati possunt dupliciter, sc. passione propria, id est, a suo subjecto; & passione aliena, id est, su subiecti, 3. q. 46.7.8.c.

31 Causa passionum animae assignari potest dupliciter, sc. ex parte objecti, & ex parte subjecti, 12. q. 43.1.2.c. & q. 45.3.c. & q. 46.5.c.

32 Passiones animae vincunt ratione tripliciter, sc. distractendo, inclinando in contrarium ratione, & ligando mutatione corporali, sicut som-

P A
nus & ebrietatis ligant cam, 12. q. 77.2. o. item 6. c.

33 Passio appetitus sensitivi non potest direxere trahere, vel movere voluntatem, sed indireciter dupliciter, sc. per abfractionem; & ex parte objecti impediendo judicium rationis per fortrem imaginationem, 12. q. 77.1. o. & 22. q. 156.1.c. & 3. q. 46.7. ad 3.

34 Passiones diversarum potentiarum differunt generi, quae autem sunt diversorum objectorum eisdem potentiae, differant specie tantum, 12. q. 23.1.0. & q. 54.1.0.

35 + In passionibus animae est duplex contrarietas, sc. secundum diversitatem objectorum, id est, boni & malorum: & secundum accessum & recessum ab eodem termino; prima tantum est in passionibus concupiscentiis, sed utraque est in passionibus irascibiliis, 12. q. 23.2.0. & q. 40.4.0. & qu. 45.1. ad 2.

36 Omnis passio irascibilis significat motum tantum, sed passionum concupiscentiis quaedam significant motum, & quaedam quietem, 12. q. 23.4.c. & q. 25.1.0. & 3. c.

37 Nomina omnium passionum animae possunt sumi dupliciter, sc. absolute, & ut recessant a ratione; primo modo sunt passiones; secundo autem modo sunt virtus, 12. q. 45.1. ad 1. & q. 59.1. ad 1. & 22. q. 127.1. c. ad 3.

38 Nomina passionum animae, quarum objectum est malum, aliquando significant virtutem, quarum objectum est malum, ut odium, ira, inuidia, & audacia; quarum autem objectum est bonum, significant virtutes, ut spes & amor, 22. q. 127.1. ad 3.

39 Ordo omnium passionum animae, 12. q. 25.0.

40 Omnis passio, cuius objectum est bonum, est naturaliter prior passione sibi opposita, cuius objectum est malum, 1. q. 20.1.c. & 12. q. 24.2.3.c. & 22. q. 141.3. ad 1.

41 Omnis passio, cuius objectum est bonum, vel conservatrix

dilectis simpliciter, est in concupiscentib; si autem objectum eius est ut difficile vel arduum, id est cum determinatione quantitatis, est in irascibili, similiiter & oppositae harum, 12. q. 23. 1. c. & q. 25. 1. c. & q. 40. 1. c. & q. 46. 3. c.

42 Passiones irascibilis sunt posteriores passionibus concupiscentib;, qua significant motum, sed sunt priores illis, qua significant querentem, 12. q. 25. 2. o. & q. 40. 1. c. & 21. qu. 141. 3. ad 1.

43 Omnis passio irascibilis terminatur ad passiones concupiscentib;, & incipit ab eis, 1. q. 81. 2. c. & 11. q. 43. 1. ad 1. & q. 25. 1. o. & 3. corp. & q. 40. 1. c. & 41. 2. ad 3. & q. 46. 3. ad 2. & q. 65. 1. ad 3. & qu. 82. 3. ad 2. & q. 82. 4. ad 2. & q. 100. 5. ad 6. & 22. q. 41. 2. ad 1. & q. 118. 6. c.

44 Passionum anime quedam sunt bona, & quedam sunt mala, secundum speciem suam, in quantum sunt in genere moris, non in quantum sunt in genere naturae, 12. qd. 24. 4. o. & 22. q. 158. 1. corp.

45 Passiones anime, & motus membrorum in quantum imperantur a voluntate, vel non prohibentur, sunt bona vel mala moraliter, non autem secundum se, 12. q. 24. 1. o. & q. 59. 1. c. ad 2. & q. 35. 1. ad 1. & q. 158. 2. c.

46 Passiones secundum quod ordinantur a ratione sunt iudicabiles, vel iudicabiles, non autem secundum se, 12. q. 24. 1. ad 3. & 2. c. & q. 45. 1. ad 1. & q. 50. 1. c. & 22. q. 35. 1. ad 1. & q. 225. 1. o. & q. 127. 1. o. & q. 158. 1. o. & 2. c. ad 1.

47 Omnis passio animae, secundum Stoicos, est mala; non autem secundum Peripateticos, 12. q. 21. 2. o. & q. 59. 2. 3. o. & 22. q. 12. 10. c. item q. 158. 1. ad 1. item 3. q. 15. 4. ad 2. & q. 46. 6. ad 2.

48 Omnis passio animae secundum Stoicos, sc. inordinata, tollit, vel diminuit bonitatem actus, sed secundum Peripateticos aliqua, id est moderata, auctor eam; sicut etiam actus membrorum, 12. q. 24. 3. o.

49 Præveniens judicium rationis diminuit bonitatem actus, sed consequens per redondantium est signum melioris actus, per electionem autem facit actum meliorem, 12. q. 24. 3. ad 1. & q. 77. 6. ad 2. & q. 59. 2. ad 3. & 22. q. 2. 10. c.

50 Præveniens judicium rationis, diminuit peccatum; sequens vero auger peccatum, vel significat anulum, 12. q. 24. 3. ad 3. & q. 47. 2. c. & q. 77. 6. o.

51 Totaliter tollens usum rationis totaliter excusat a peccato; nisi fuerit voluntaria in sua causa, non autem alia, 12. q. 77. 7. o. & 8. ad 3.

52 Nulla inclinatio passionis vel habitus ira vehemens est, quod ei ratio non posse resistere, si remaneat plus rationis, 12. q. 10. 3. o. & q. 77. 7. 8. c. & qu. 87. 3. o. & 22. qu. 155. 1. ad 3. & q. 156. 1. c. & qu. 175. 2. ad 2.

53 Anima Christi fuit passibilis dupliciter, scilicet passione corporali, & passione animali, sicut & anima nostra, 12. q. 15. 4. c. & 10. c. ad 3.

54 Tota anima Christi, secundum essentiam, & secundum omnes potentias eius, secundum quod sunt in essentia animæ, patitur, non autem ex parte objecti, nisi potentia inferiores, 3. q. 46. 7. o.

55 Passiones in anima Christi non ferentur ad illicita, nec prævenient actum rationis, nec impediunt judicium rationis, sicut fit in nobis, 3. q. 15. 4. o. & 6. c. & q. 19. 2. c. fin. & q. 46. 7. ad 3. & q. 48. c. ad 2. & q. 49. 4. ad 3.

56 Passio Christi fuit bona simpliciter, & mala secundum quid, 3. q. 22. 2. ad 2. & q. 47. 3. ad 3. & 4. ad 2. & 6. ad 3.

57 Acerbitas passionis Christi causabat in eo timorem, tristitiam, & dolorem, 3. q. 7. 6. o. & q. 15. 7. o.

58 Passio Christi fuit necessaria, non quidem absolute, nec ex coactione, sed ex triplici fine, scilicet liberations nostræ, exaltationis Christi, & prædestinationis Dei, 3. q. 46. 1. o.

tura divina, sed natura humana, 3. q. 46. 12. o.

59 Passus est non quidem ab intrinseco, sed ab extrinseco, omnes passiones; non quidem secundum genus tripliciter, scilicet ab omni homine, in omni re, & secundum omnem sensum, 3. q. 46. 5. o. & q. 48. 2. c.

60 Non fuit alias modus convenientior redemptio nostra, quam per passionem Christi, 3. q. 46. 3. o.

61 Liberario hominis per passionem Christi fuit majoris misericordia & justitia,

quia si Deus remisisset peccata sine satisfactione, 3. q. 46. 1. ad 3.

62 Christus fuit passus convenienter tempore, scilicet luna quindecima, hora sexta, in juventute, 3. q. 46. 4. o. & 10. c.

63 Passus est in loco convenienti, scilicet in Hierusalem, quadruplici ratione, scilicet, quia primo Hierusalem erat locus a Deo electus ad sacrificia sibi offerenda, figurantia Christi passionem. Secundo, quia virtus passionis Christi ad totum mundum erat diffundenda, & Hierusalem erat in medio terra, unde dicitur umbilicus terræ. Testio quia hoc maxime conveniebat humiliari Christi, quod in loco tam celebre confusione pati non recusavit. Quarto, ut ostenderet a principibus populi extortum esse iniquitatem occidentium Christum, quia principes in Hierusalem morabantur. Et passus est extra portam triplici ratione, scilicet primo ut veritas respondeat figura, qua vitulus & hircus pro peccato extra castra combarebantur. Secundo, ut per hoc daret exemplum nobis exundi a mundana conversatione. Tertio, ne Iudei subtraherent sacrificium salutare, ne putarent pro illa tantum plebe oblatum secundum Chrysost. nec in templo passus est, sed in Calvaria, 3. q. 35. 7. ad 1. item q. 46. 10. o. item q. 83. 3. ad 1.

64 Passio Christi convenienter incepit a Iudeis, & finita est a Gentilib; sicut etiam effusus eius, 3. q. 47. 4. o.

65 Attribuitur supposito diuino, non quidem ratione natura, sed natura humana, 3. q. 46. 12. o.

66 Passus est non quidem ab intrinseco, sed ab extrinseco, omnes passiones; non quidem secundum genus tripliciter, scilicet ab omni homine, in omni re, & secundum omnem sensum, 3. q. 46. 5. o. & q. 48. 2. c.

67 Pater tradidit Christum passioni ex charitate; similiter ipse Christus, ut Deus & ut homo; sed Judas ex cupiditate, Iudei ex invidia, Pilatus autem ex timore, 3. q. 47. 3. o. & 6. ad 2.

68 Passio Christi ut salvatoria erat voluta Deo & sanctis;

Judeis autem, ut erat afflictiva Christi, 3. q. 48. 5. c. & q. 47. 6. ad 3.

69 Fuit ei voluntaria, & subiecta sua voluntati, 3. q. 46. 6. 9. c. & q. 47. 1. o.

70 Christus, & mater eius, & quilibet sanctus volebat voluntate deliberata passionem Christi; licet voluntas naturalis dissentire, 3. q. 15. 6. ad 4. & q. 18. 5. c. & q. 23. 8. ad 5. & qu. 47. 2. o. & 2. c. ad 2. & 6. ad 3.

71 Omnes actiones, & passiones Christi operabantur instrumentalis, in virtute divinitatis, ad salutem humanam, 3. q. 48. 6. c. & q. 49. 1. c. fi. & q. 50. 1. ad 3.

72 Passio Christi, ratione divinitatis eius, agit per modum efficientiae, ratione voluntatis animæ eius per modum meriti, & in carne Christi per modum satisfactionis, in quantum liberarum a reatu peccatum, a servitate culpi, per modum redemptionis, & ut re concilians nos Deo, per modum sacrificii, 3. q. 48. 6. ad 3. & q. 61. 5. c.

73 Christus per passionem suam meruit nobis salutem eternam, 3. q. 46. 3. c. & q. 48. 1. o. & 6. ad 3. & q. 49. 1. c. & qu. 56. 1. ad 4. & 2. ad 4. & q. 61. 1. ad 2. & q. 62. 5. o.

74 Per passionem Christi omnia impedimenta salutis ablatæ sunt, & omnia bona sunt nobis.

nobis data, quod meritum,
3. q.48. 1. ad 2.

75 Passio Christi habuit aliquem effectum, quem non habuerunt praecedentia merita propter genus operis; non autem propter mā orem charitatem, 3. q.48. 1. ad 3. & q.49. 6. ad 2.

76 Christus per passionem suam meruit exaltari quadrupliciter, scilicet per resurrectiōnem, ascensionem, sessionem ad dexteram patris, & iudiciam potestatem, 3. q.49. 6. o.

77 Nullius peccati remissio, nec salus potest fieri nisi per passionem Christi, 3. q.69. 1. ad 2. & q.73. 5. c.

78 Una minima passio Christi sufficeret pro omni peccato, 3. q.46. 5. ad 3. & 6. ad 6.

79 Christus sua passione nos a peccatis liberavit causaliter, id est, instituit causam, qua possint quicunque & quandocumque peccata remitti, 3. q.49. 1. ad 3.

80 † Passio Christi est causa universalis in remissione peccatorum, quam oportet singulis aplicari, per baptismum, poenitentiam, & alia sacramenta, 3. qu. 49. 1. ad 4. & qu. 52. 1. ad 2. & 8. ad 1. & qu. 61. 1. ad 2. & qu. 62. 5. 6. c. & qu. 69. 1. ad 3.

81 Est propria causa remissionis peccati tripliciter, scilicet provocando ad charitatem, redimendo, & instrumentaliter operando, 1. q.56. 2. ad 4. & q.79. 3. c. & 3. q.49. 1. o. & 2. 3. c. & 4. c. ad 2. & 5. c. & q.52. 3. c. & q.56. 2. ad 4. & q.62. 5. c. & q.69. 1. ad 2 & 3. & q.79. 4. c.

82 Per passionem Christi liberatus sumus de potestate diabolii vieti per humiliatim, obedientiam & p̄enam Christi, & satisfaciendo pro culpa, fecit nos conjunctos, dominicos, & filios Dei. Ideo passio eius dupliciter habet actionem redemptoris, scilicet quia in quantum nos a potestate diabolii eripuit, dicitur nos redempti: sicut rex regnum occupatum ab adversario per laborem certaminis; in quantum vero Deum no-

bis placavit, dicitur nos redempti, sicut premium solvens satisfactionis pro nobis, ut a poena, & a peccato liberaretur, 3. q.48. 5. o. & 6. ad 3. & q. 52. 1. c.

83 Passio Christi, ut a voluntate ejus, fuit satisfatio pro omni peccato, etiam occidentium eum, non autem ut ab alio, secundum fe, 3. q.32. 2. ad 2. & 1. corp. & q.39. 5. ad 3. & q.48. 2. ad 2. & q. 49. 4. ad 3. & q.57. 6. ad 2. & q. 69. 3. c. & 7. ad 1.

84 Fuit quasi pretium, per quod liberatus fumus a servitate diaboli, peccati, & poena, 3. q.49. 4. c.

85 Per passionem Christi liberati fumus a peccato communio in ius naturae, quod culpam, quod reatum poenam, & a propriis peccatis singulorum, 3. q.49. 5. corp. & q.52. 5. ad 2. & q.86. 4. ad 3.

86 Sufficienter abolitus peccatum originale, quod personam, & quod naturam, 3. q.49. 5. c.

87 Christus patiendo omnia praecipta veteris legis moralia, ceremonialia, & iudicia lia implevit, 3. qu.47. 2. ad 1. & 88 Nunquam sine fide passionis Christi potuit esse salus, ideo semper oportuit esse aliquod representativum ejus hominibus, 3. q.73. 5. c.

89 Passio Christi efficienter operata est nostram salutem, ut causa instrumentalis, sed Deus ut causa principalis, 1. q.48. 6. o. & q.49. 1. c.

90 Est causa salutis omnium; sed applicata est mortis per descentem Christi ad inferos, sicut & vivis per sacramenta, 3. q. 52. 1. ad 2.

91 Non salvat nisi configurates, 12. qu.85. 5. ad 2. & 3. q.49. 1. ad 4. & 3. ad 2. & ad 3. & 5. c. & q.52. 1. ad 2. & 6. 8. c. & q.76. 2. ad 1. & 7. ad 2.

92 Per passionem Christi &

per mortem ejus reconciliati sumus Deo patri, 3. qu.48. 4. c. & q.49. 2. c. & 4. o.

93 Tripliciter fumus liberati de potestate diabolii, scilicet quia in quantum passio Christi

fi

P A
si est causa remissionis peccatorum; in quantum nos Deo reconciliavit; & in quantum in passione Christi dia bolus excedit modum potestatis sibi tradire a Deo, machinando in mortem Christi, qui non habebat meritum mortis, cum esset absque peccato, 3. q. 48. 4. c. & q.49. 2. o.

94 Dupliciter fumus liberati a reatu poena, scilicet vel direkte, in quantum passio Christi fuit sufficiens & superabundans satisfactio pro peccato humani generis; exhibita autem satisfactio sufficienti tollitur reatus poena; vel in directe, in quantum passio Christi est causa remissionis peccati; in quo fundatur reatus poena, 3. q.32. 3. c. & q.48. 6. ad 3. & q.49. 1. o. & q.52. 5. c. & q.86. 4. ad 3.

95 Passio Christi operata est nostram salutem proprie, removendo malā, sed regendo bonā, & exemplariter, 3. q. 53. 1. ad 1. & q.56. 1. ad 4. & 2. ad 4. & q. 62. 5. ad 3.

96 Christus per passionem suam initiativit ritum Christianizazionis religionis, 3. q.62. 5. c. & q.63. 3. c.

97 Per passionem suam aperuit nobis januam celorum, sed per ascensionem suam introduxit nos in possessionem ejus, 3. qu.49. 5. o. & qu.79. 2. c. ad 1.

98 Per passionem suam confessus est gloriam resurrectio nis, non autem ex vi sacrificii, quod offeretur per modum satisfactionis; sed ex devotione, qua ex charitate humiliter passionem sustinuit, 3. q.22. 4. ad 2.

99 Passio ecclesie & fundamentum ejus principaliter dicitur Christus; secundario autem catari prælati, 3. qu.8.6. ad 3.

1 Pater in divinis prius dicitur de Deo, quam de creatura, 1. q.33. 2. ad 4.

2 Paternitas in Deo & creaturis non est ejusdem rationis univoce, sed analogice, 1. q.31. 2. ad 3.

P A
3 Pater prius dicitur personaliter, quam essentialiter 1. q.33. 3. o.

4 In divinis essentiis est pater, si pater tenetur substantiye, non autem si tenetur adjectivae, 1. q.39. 5. ad 5. & 6. c.

5 Pater est magis proprium nomen personæ patris, quam genitor vel generans, 1. q.33. 2. o. & q.40. 2. c. & 3. q. 60. 7. ad 2. & q.66. 5. ad 7.

6 Patres codem. id. paternitate, est quis, & pater, 1. q.40. 3. ad 2.

7 Paternitas est in angelis secundum actus hierarchicos; sicut magister est pater discipuli, 1. q.45. 5. ad 1.

Patres conscripti dicebantur olim confessori, quia scribabantur, 1. q. 24. 1. c.

1 Patientia dicitur dupliciter, scilicet habitus, & delectatio in actu ejus; primo modo est virtus, sed secundo modo est fractus, 22. q.136. 1. ad 3.

2 Patientia est virtus, conservans bonum rationis contra tristitia, 12. q.66.4. ad 2. & 22. q.128. c. & qu.136.1. o. & 5. c.

3 Pati tristitia ad malum finem non est propri patientia, sed est duritia, 22. q.136.1. ad 2.

4 Patientia non est potissima virtus, sed est inferior omnium virtutum theologiae & cardinali, 12. q. 66. 4. ad 2. & 22. q.136. 2. c.

5 Ad patientiam pertinet longanimitas & constans; in quantum dilatio boni, quæ est longanimitas, & labor in continua executione boni habent rationem mali contristantis, 22. q.136. 5. c.

6 Est radix & custos virtutum, solum removendo prohibens, 22. q.136. 2. ad 3.

7 Ut est virtus, non potest haberi sine charitate & gratia, 22. q.136.3. o.

8 Est in concupiscibili subiective, 22. q.136.4. ad 2.

9 Actus patientie in patria non est sustinere, sicut est in via; sed est frui bonis acquisitis per eam, 22. q.136.1. ad 2.

1 Pa-

1 Paulus erat infirmus in propria lingua, quod superaddita per artem humanam ad ornatum, & eleganter locutionis; non autem in lingua aliena, 22. q. 176. 1. ad 1.

2 In sua conversione habuit voluntatem actualis contrariae gratiae, ideo celebravit miraculosa, 11. q. 9. 6. ad 3. fin. item q. 112. 2. ad 2. & q. 113. 10. c.

3 In sua conversione vidit Christum corporaliter, 3. q. 57. 6. ad 3.

4 Praefert se & alios apostolos, Moysi, 22. q. 174. 4. ad 3.

5 Vere ac iuste reprehendit Petrum in observatione legium, quia cogebat gentes non quidem imperio, sed sua conversionis exemplo judicare; quia secundum quod Leo Papa dicit, validiora sunt exempla, quam verba, 12. qu. 103. 4. ad 2. & 22. q. 33. 4. ad 2. & q. 43. 6. ad 2.

6 Allegat verbum Arati poeta, scilicet Genius Dei sumus, & in ipso vivimus, movemur, & sumus, 1. q. 1. 8. ad 2.

7 Epistole ejus, & Psalmi David frequentantur in ecclesia ad spem venie; & quia continent quasi totam theologiam, 3. q. 8. 1. 4. c. princ.

1 Paupertas spiritus includit duo, scilicet abdicationem temporalium rerum, quae sit spiritu, id est propria voluntate per instinctum Spiritus sancti; (ut Ambrosius & Hieronymus exponunt) & contritionem superbi, secundum quod paupertas spiritus intellegi potest exinanitio inflati & superbi spiritus (ut Augustinus exponit) 22. q. 19. 12. c.

2 Paupertas voluntaria commendatur, 3. q. 40. 3. o.

3 Est indicium maximae humilitatis, 22. q. 19. 12. c. & 3. q. 40. 3. ad 3.

4 Christus voluit esse pauperem quadruplici ratione, primo, quia paupertas voluntaria convenit praedicatori; secundo ne videberet praedicare ex cupiditate; tertio ut nos faceret divites spiritualiter; quarto, ut virtus Dei major ostendatur, 3. q. 55. 7. c. & q. 42. 1. ad 1.

5 Peccare est voluntate averta a Deo, 1. q. 4. 1. c.

6 Peccator dicitur dupliciter, scilicet propter peccatum

deretur, 3. qu. 35. 7. c. & q. 42. 3. o.

7 Pax est tranquillitas ordinis, maxime in voluntate, 12. q. 70. 3. c. & 22. q. 29. o.

8 Non est virtus, sed est effectus virtutis, scilicet charitatis, 22. q. 29. 3. 4. o.

9 De ratione pacis est duplex unio, scilicet diversorum appetentium, & appetitum eisdem appetitis, & refecta eisdem appetibilis, 22. q. 29. o.

10 Includit concordiam, adiens unionem eisdem appetitis, ultra unionem diversorum appetentium, quam dicit concordia, 22. q. 29. 1. c.

11 Persepio gaudii est par, quoad duo imporrata per pacem, scilicet quoad quietem a perturbantibus, & quoad sedationem a fluctuatione desiderii, 12. q. 70. 3. c.

12 Pax reipublica est secundum se bona, & multo plura prohibetur, scilicet homicidia, sacrilegia, & huiusmodi, quam occasionem ex ea, & plures bene cautuntur, 22. q. 123. 5. ad 3.

13 Paci opponuntur multa visiti, scilicet discordia in corde, contentio in ore, schisma, rixa, & bellum in opere, 22. q. 34. 37. 39. princ.

14 Christus in ortu suo fecit pacem totius mundi, ut significaret veram pacem, 3. q. 35. 8. ad 1.

15 Pax causatur ex justitia, subtrahendo occasiones litigiorum, & tumultuum, 22. q. 39. 3. ad 3. & q. 180. 2. ad 2.

16 Omnia appetunt pacem, 22. q. 29. 2. o.

17 Pax perfecta est tantum in beatis, sed imperfecta est in viatoriibus, 22. q. 79. 2. ad 4.

18 Vera est tantum in bonis & bonorum; apparent autem est in malis, 22. q. 29. 2. ad 3.

19 Vera non est in nobis sine gratia gratum faciente, sed tantum apparet, 22. q. 29. 3. ad 1.

20 Peccare est voluntate averta a Deo, 1. q. 4. 1. c.

21 Peccator dicitur dupliciter, scilicet propter peccatum

præteritum, & propter proprie-
tatum peccandi, 3. quæst. 68. 4. c.

22 Peccatum est actus devians ab ordine debiti finis, contra regulam naturæ, rationis, vel legis aeternæ, 1. qu. 63. 1. c. & 12. q. 21. 1. o. & 22. ad 2. & q. 71. 6. c. ad 1. & ad 2. & q. 72. 1. c. ad 2. & 22. qu. 162. 1. c. & qu. 168. 4. c.

23 Non est pura privatio, 12. q. 72. 1. ad 2. & q. 75. 1. c. ad 1. & q. 85. 5. ad 3.

24 Nihil aliud est, quam deficere a bono, quod convenit aliqui secundum naturam suam, 12. q. 109. 2. ad 2. & 8. c.

25 Omnis defectus debitus a bono habet rationem peccati, 22. q. 64. 1. c.

26 Nihil aliud est, secundum Augustinum, quam negleñit Augustinus aeternis temporalia festa, 12. q. 71. 6. 3. ad 3. item 21. q. 104. 3. c.

27 Nihil aliud est quam ostendit frui, & fruendi uti, secundum Augustinum, 12. q. 71. 6. 3. ad 3.

28 Et dictum, vel factum, vel concupitum contra legem aeternam, secundum Augustinum, 12. q. 61. 6. o. & qu. 76. 2. ad 1.

29 Omne quod est contra naturam in inclinationem est peccatum, quia contrariatur legi naturæ, 22. q. 133. 1. c. & qu. 143. 8. c.

30 Est prævaricatio legis divina, & coelestium inobedientia præceptorum, secundum Ambrosium, 12. q. 109. 4. c. & 22. q. 79. 2. ad 1.

31 Est voluntas retinendi, vel consequendi, quod justitia vetat, 12. q. 71. 6. ad 2.

32 Omne peccatum est voluntarium, 12. q. 71. 5. c. & 6. c. ad 2. & q. 73. 6. c. & q. 74. 1. 2. 3. c. & q. 76. 3. c. ad 1. & q. 77. 6. c. & q. 80. 1. c. & q. 87. 2. c. & q. 88. 3. ad 1. & 22. q. 10. 2. c. & q. 34. 2. 4. c. & q. 46. 2. ad 1. & q. 64. 8. c. & q. 118. 4. c.

33 Ex hoc est aliquid peccatum, quia repugnat virtuti, 22. q. 107. 1. c.

34 In quolibet peccato est aliquid virtutis, quia non pos-

sunt simul corrupti omnes circumstantie virtutis, 12. q. 73. 2. c. fin.

35 Ratio formalis peccati duplex, scilicet secundum intentionem peccantis, id est illud ad quod convertitur, & secundum rationem mali, id. bonum a quo recedit; primum diversificat speciem peccati, non autem secundum, 22. q. 10. 5. ad 1.

36 Peccatum non dicitur omnino de omni peccato, sed prius de actuali, quam de originali, & prius de mortali, quam de veniali, 11. qu. 88. 2. ad 1. & 3. ad 1.

37 Duplex, scilicet peccatum actualis, & peccatum quasi naturalis, 3. q. 8. 5. ad 1.

38 Peccare contingit aliquem duplicitate, scilicet in se quadam datum peccati, vel in sua causa, 22. q. 30. 1. c. & q. 150. 1. 4. c. & q. 154. 5. o.

39 Et Peccatum duplex, scilicet occultum, & publicum; secundum est corrigendum publice, non autem primum, 3. q. 55. 1. ad 1.

40 Dupliciter contingit in animalibus humanis, scilicet ex natura fatti, ut in malis ex genere, & ex abuso boni, 1. q. 48. 6. c.

41 Triplex, scilicet contra Deum, contra se, & contra proximum, 12. q. 72. 4. o.

42 Triplex, scilicet cordis, oris, & operis, 12. q. 167. 4. ad 4.

43 Dicitur speciale dupliciter, vel quia est circa speciem materiam, vel propriam speciem atque extensitudinem ad omnem materiam, ut omnia vita circa datum rationis, 22. q. 54. 1. c. item q. 99. 2. o.

44 Duplex, scilicet carnale, & spiritualis, primum pertinet in delectatione naturali, id est secundum tactum; secundum vero in delectatione animali, 12. q. 72. 2. o. & q. 73. 5. c. & 22. q. 118. 6. c.

45 Dicitur carnale dupliciter, scilicet secundum confirmationem, & originem; primo modo sunt tantum gula, & luxuria; secundo autem modo omnia, 12. q. 72. 2. o.

46 In peccato sunt duo, scilicet pro-

pronitas, & motivum, primum est plus in creatura ignobiliori, secundum autem in nobiliori, 1. q. 63. 7. c.

26 In quolibet peccato sunt duo, scil. materiale, id est substantia abus, & formale, id est inordinatio ejus, 12. q. 71. 6. c. & q. 72. 1. s. c. & q. 75. 1. c. ad 1. & 4. ad 1. & qu. 79. 2. c. & qu. 87. 4. ad 3. & 6. c.

27 In uno peccato contingit esse multas deformitates, 22. q. 154. 1. ad 2

28 In quolibet peccato nefest est esse defecutione circa aliquem actum rationis, 22. q. 54. 1. ad 2

29 Una specialis ratio peccati potest esse in diversis generibus peccatorum, inquantum ordinantur ad finem unius peccati, 22. qu. 99. 2. ad 2, & 3. ad 2. & q. 107. 2. ad 2

30 In peccato sunt duo, scil. inordinatio actus injurians Deum, & macula sequens, 12. qu. 87. 4. ad 3. & 6. c.

31 In quolibet peccato sunt duo, scil. macula culpae, & reatus poenae, 3. q. 22. 3. c.

32 Peccatum in Spiritum sanctum, est peccare ex electione mali, & tantum ex malitia, qua est cum contemptu bonorum impedientium peccatum, 22. qu. 14. 1. 3. 4. c. & qu. 105. 2. ad 2

33 In omni peccato generaliter contemnitur Deus in suis preceptis, sed hoc peccatum, ut speciale peccatum, est contemnitus doni, quo homo retrahitur a peccato, non autem peccatum sequens ex eo, 22. qu. 118. 5. ad 3. & 3. q. 87. 4. c. f.

34 t. Illud peccatum dicitur generale, quod privat conditionem requiritam in quilibet virtute, sed hoc peccatum est speciale, ratione specialis contemnitus, 22. q. 14. 1. ad 3

35 Peccata differunt specie secundum objeta, non autem ratione inordinationis, 12. qu. 72. 1. o. & 2. c. & 3. 4. o. & 5. ad 1. & 8. c. & q. 73. 3. c. f. & ad 1. & 4. c. & qu. 79. 2. ad 3. item 22. prius. q. 39. 2. c.

36 Differunt specie secundum fines, non autem secun-

dum causas agentes, 12. q. 72. 2. o. & 22. princ.

37 In peccatis est duplex differentia, scil. materialis, id est secundum naturalem speciem peccati, & formalis, id est secundum ordinem ad unum item proprium, 12. q. 72. 6. c.

38 t. Nullum quod est prater intentionem peccantis, dat speciem peccato, 12. q. 72. 1. c. & 3. q. 88. 4. ad 1

39 t. Circumstantia non possunt aggravare peccatum in infinitum, 22. q. 110. 4. ad 5

40 Divisio peccati in peccatum contra Deum, contra se, & contra proximum, est specifica, quia est secundum obiecta, 12. q. 72. 4. o.

41 t. Peccata cordis, oris, & operis non differunt secundum species completas, sed secundum gradus ejusdem speciei, 12. q. 72. 7. o. item qu. 100. 5. c. item 22. princ.

42 Non differunt specie secundum praecpta legis, quia non habent speciem ex parte aversionis, sed ex parte conversionis, 12. q. 72. 6. ad 2. & 9. ad 1. & qu. 73. 1. c. & 22. q. 10. 5. ad 1

43 Differunt specie secundum superabundantiam, & deficitum, propter diversa motiva, & sunt contraria, 12. qu. 72. 8. o.

44 Differentia peccati secundum mortale & veniale, vel secundum alias reatus, non est specifica, 12. qu. 72. 5. o. & q. 88. 1. 2. o.

45 Mortale differt a veniali in infinitum, ex parte aversionis, non autem ex parte conversionis, 12. qu. 72. 5. ad 1. & q. 87. 5. ad 1

46 Omne peccatum est in voluntate, ut in subiecto, 12. qu. 74. 1. o.

47 Subiectum peccati duplex, scil. primum, & proximum. Voluntas est subiectum primum omnis peccati; proximum vero sunt diverse potentiae, 22. q. 10. 2. c.

48 Omnis potentia mobilis a voluntate potest esse subiectum peccari, licet principaliter sit in voluntate, 12. qu. 74. 8. o.

14. 2. o. & qu. 83. 1. c.

49 Peccatum est in voluntate ut in causa, 12. q. 74. 1. 2. o. & q. 75. 3. c. & q. 80. 1. c.

50 Voluntas est per se causa actus peccati, sed per accidens causa eius inordinationem, id prater intentionem, 12. qu. 75. 1. o.

51 In quolibet volente sub Deo potest esse peccatum voluntatis, si in sua natura consideretur, 1. q. 63. 1. c.

52 Peccatum non potest esse in voluntate, nisi cum ignorantia intellectus, 1. qu. 63. 1. ad 4. & 12. q. 58. 2. c. & q. 77. 2. c. & 22. q. 20. 2. o. & qu. 51. 3. ad 2 & q. 53. 2. c.

53 In actu liberi arbitrii contingit duplicit, scil. eligendo malum ex ignorantia, vel eligendo inordinate bonum ex inconsideratione, 1. q. 63. 1. ad 4. 54 Essentialiter constituit in actu liberi arbitrii, 12. quæst. 77. 6. o.

55 Est in ratione duplicit, scilicet errando circa illud, quod potest & debet scire facta promulgatione, vel non regendo potentias inferiores, 12. qu. 74. 5. o. & quæst. 90. 4. ad 2. & 3

56 Peccatum mortale & veniale possunt esse in ratione duplicit, scil. secundum se, & secundum quod regit potentias inferiores, 12. q. 74. 9. 10. o.

57 Peccatum morosæ delationis est in ratione duplicit, vel deficiendo in direktione interiorum passionum animi, vel in direktione exteriorum actuum. Deficit autem in direktione passionum duplicit, primo imperando illicitas passiones, alio modo non reprimendo motus passionum illicitos, 12. qu. 73. 8. c. & q. 74. 6. o.

58 Peccatum ipsius confusus in actu est tantum in ratione superiori, sed confusus in delectationem potest esse in ratione superiori, & inferiori, 12. q. 15. 4. o. & q. 74. 7. o. & 8. ad 1

59 Non omnis motus sensibilitatis primus, id est naturalis, est peccatum, 12. q. 74. 3. o.

60 Sensualitas tenet locum serpentis, quia inclinat ad peccatum, 1. q. 81. 1. ad 3. & 3. ad 1. & 12. q. 74. 3. ad 2. & 21. qu. 165. 2. b. & 3. q. 18. 2. ad 3

61 In sensualitate potest esse peccatum subiective, 12. q. 74. 3. o.

62 Potest esse peccatum veniale, non autem mortale, 12. q. 74. 3. ad 4. & 4. o. & q. 89. 5. c.

63 Obedire imperio rationis, & esse subiectum peccati convenit sensuali homini, non autem sensuali bruti, 12. q. 74. 3. ad 3

64 Peccatum actualis est in generativa, non sicut in subiecto, sed materialiter, in quantum concupisibilis motum eius imperat, 12. q. 17. 8. ad 3

65 Non potest esse in parte non obedienti rationi, sed bene infestio naturæ, 12. q. 83. 1. c. & 4. ad 2

66 t. Omnis voluntas sub Deo potest secundum se habere peccatum, 1. q. 63. 1. c.

67 Christus nullum habuit peccatum, 3. q. 14. 3. o. & qu. 15. 1. o. & 5. ad 1. & ad 2. & q. 22. 4. ad 1

68 Peccatum, ut est actus, habet causam per se, sed ratione inordinationis habet causam per accidens tantum, 12. qu. 75. 1. o. & 2. 4. c. & ad 1. & q. 77. 4. c.

69 Non omne peccatum fit ex contemptu, sed quandoque ex ignorantia vel infirmitate, 12. q. 162. 8. c. ad 1. & ad 2. & qu. 186. 9. ad 2. & 3. q. 78. 4. c.

70 Causa primi peccati non est malum, sed bonum, scil. voluntas cum absentia alterius boni scil. regulæ rationis, vel legis divinae, 1. q. 49. 1. ad 1. & ad 3. & q. 63. 1. ad 4. & 12. q. 75. 1. c. & ad 3. & 22. q. 163. 1. 2. c.

71 Non omne peccatum fit ex contemptu, sed quandoque ex ignorantia vel infirmitate, sed peccandi consuetudo implicat Dei contemptum, 12. q. 105. 1. ad 9. & 22. q. 162. 2. c. ad 1. & ad 2

72 Quod aliquis non possit vitare peccatum, potest intelligi duplicit, scil. vel quia confirmatus est in malo, vel quia

quia diu persistere non potest
quia ruit in peccatum , 12. q.
109. 8. o.

73 Principium peccati duplex, scil. primum, & univer-
sal, id. voluntas, & proprium
& proximum, scil. aliae poten-
tia, 22. q. 10. 2. c.

74 Voluntas est causa aliqui-
jus dupliciter, scil. per se, id.
imperando, & per accidentem, id
est non impediendo, vel non
reprimendo, cum possit, & sic
est causa peccati primorum mo-
tuum, 22. quæst. 154. 5. corp.
princ.

75 Proprie & per se causa
peccati est voluntas, alia ve-
ro causa sunt quasi extrinse-
ca & remota, 12. q. 73. 6. c. &
q. 80. 1. c. ad 3

76 Nihil exterior est causa
sufficiens peccati, sed tantum
foedus, vel movens appetitum
sensitivum, 1. q. 115. 4. c. & 12.
q. 73. 8. ad 3. & q. 73. 3. o. & qu.
80. 1. 3. o. & 22. q. 63. 1. ad 3. & q.
73. 3. c. ad 1. & qu. 115. 2. ad 1.
& ad 3

77 Aliquis potest sufficien-
ter impelli a dæmonie in a-
ctum peccati, non autem in
peccatum, 12. q. 80. 3. o.

78 Aliquis quandoque com-
mittit aliquod peccatum secun-
dum effectum, & non secun-
dum affectum, 22. quæst. 162.
2. ad 2

79 Causa interior peccati du-
plex, scilicet proxima, id est
ratio & voluntas, & remota;
scil. imaginatio, & appetitus
sensitivus, 12. qu. 73. 2. o. & 3.
c. & 22. q. 10. 2. o.

80 Sciens peccat non conser-
derando in particulari vel in a-
ctu quod fit in universalis vel in
habitu, unde dicitur quis ex
certa malitia vel ex industria
peccare, quasi scienter malum
eligeas, 12. q. 78. 1. c. fi.

81 Causa peccati triplex, scilicet
motivum, id est bonum ap-
parens, & desensus regulæ, &
perficiens; primum pertinet ad
sensus & appetitum sensitivum,
secundum ad rationem, ter-
tium autem ad voluntatem,
12. q. 75. 2. 3. c.

82 Causa efficacissima peccati
duplex, scil. amor honorum tem-

poralium, & timor poenæ, 12.
q. 77. 4. c. ad 3

83 + Propria & per se causa
peccati est ex parte conversio-
nis ad commutabile bonum, 12.
q. 75. 1. c. & q. 77. 4. c. & 6 ad.
& 8. ad 2. item q. 84. 1. ad 1.

84 Causa peccati triplex, scil.
passio, habitus virtuosus, & falsa
affirmatio de particulari eligi-
bili, ex passione, habitu, vel
ignorantia, 22. q. 14. 1. c. h.

85 Inclinans ad peccatum est
duplex, scil. per se, ut habitat
& dispositio ex peccato; & per
accidentem, scil. removendo ori-
ginalem justitiam, id est pecca-
tum originale. + Nec tamen
debet dici quod peccatum ori-
ginale sit habitus infusus, aut
acquisitus per actum, nisi pri-
mi parentis, non autem hu-
ius personæ, sed per vitam
originem innatus, 12. q. 82. 1.
ad 3. & 2. ad 2

86 Omne peccatum contin-
git ex defecta scientiæ in
universalis vel in particulari, in
habitū vel in actu, vel ex in-
tentione, vel occupatione, vel
infirmitate, vel passione, 12.
q. 77. 2. c.

87 Origo peccatorum atten-
ditur secundum inclinationem
ad finem, quæ est ex parte
conversionis, 22. q. 73. 3. ad 3

88 Unum peccatum est cau-
sa alterius peccati in quadri-
plici genere causarum, scil. in
altera causa efficientis, mate-
rialis, finalis, & formalis,
12. q. 75. 4. o. & q. 84. 6.

89 Unum peccatum potest ori-
riti ex diversis peccatis, sed
principaliter, ex quo sumps
confuevit, propter propinquitatem
ad finem eius, 22. q.
72. 4. c.

90 Ex minori vicio potest ori-
riri maior peccatum, sicut ex
homicidium & blasphemia,

22. q. 73. 3. ad 3

91 Homo non debet facere
unum peccatum, ut vitet aliud
peccatum, 22. q. 113. 1. ad 3

92 Quia per operationes sen-
sus homo pervenit ad actus ra-
tionis, ideo plures sequuntur
inclinationes naturæ sensitivæ,
quam ordinem rationis; plus
res enim sunt qui assequen-
tur

P E
tur principium rei, quam qui
ad consummationem perveni-
unt. Ex hoc autem virtus, &
peccata in hominibus proveni-
unt, quod sequitur inclina-
tionem naturæ sensitivæ, con-
tra ordinem rationis, 1. q. 49.
3. ad 5. & q. 115. 4. c. & 12. qu.
71. 2. ad 3

93 Natura humana magis
corrupta est per peccatum quo-
ad appetitum boni, quam quo-
ad cognitionem veri, 12. qu.
109. 2. ad 1

94 + Peccata hominum sunt
impedimenta humani boni, 1.
q. 63. 2. ad 1. fi.

95 Peccatum cedit in bonum
hominis, non quidem secun-
dam se, sed quia homo fit hu-
milio, & cautor ex pecca-
tui suo & aliorum, 12. q. 87. 2.
ad 1. & ad 3

96 Privatio modi, speciei,
& ordinis, ut fuit in bono
virtutis & gratia, sunt effe-
ctus peccati, non autem in a-
liis, 12. q. 85. 4. o.

97 Homo peccando recedit
ab ordine rationis, ideo per-
di dignitatem humanam, &
incident in servitutem bestia-
rum, 22. q. 62. 2. ad 3

98 In quolibet peccato est
aliquid virtutis, quia non pot-
est corrompere omnes circum-
stantias virtutis, 12. quæst. 71.
2. c. fin.

99 Peccatum singularis per-
sonæ non nocet, nisi sibi, 1.
quæst. 19. 4. ad 1. & quæst. 82.
6. ad 3

100 Non nocet Deo, licet sit
contra Deum, 12. q. 21. 4. ad 1.
& quæst. 19. 4. ad 1. & quæst. 73. 7. ad 2.
& 12. q. 88. 2. c.

101 Tranfit actu, & manet ef-
fectu, scil. reatus macula, & of-
fensa Dei, 12. q. 109. 7. c. & qu.
113. 2. d. 3. & 3. q. 62. 2. ad 2.
& 5. c. item q. 89. 4. ad 1

102 Vulnus quadruplex can-
fatur in anima; primo ex pec-
cato Adæ, sed consequenter ex
aliis peccatis, scil. infirmitas in
irascibili, concupiscentia in con-
cupisibili, ignorantia in ratio-
ne, & malitia in voluntate, ad
qua sequuntur alia duo, scilicet
dolor & mors, 12. q. 85. 3.
o. & 5. c.

P E
103 Peccatum dupliciter de-
predit, scilicet premendo ne
videantur superiora, sed infi-
mine & humiliando, 12. q. 87.
2. ad 1

104 Homo per peccatum in-
currit triplex detrimentum, scil.
deordinationem mentis, rea-
tu poena, & debilitatem bo-
ni naturalis, 12. q. 109. 2. c. &
3. qu. 22. 3. c.

105 Obligatio duplex cau-
satur ex peccato, scilicet servi-
tus diaboli, & reatus poena,

3. q. 48. 4. c. ad 3

106 Gravitas peccati princi-
paliter est ex objecto, seu fine,
12. q. 73. 3. o. & q. 45. 9. c. & qu.
74. 9. c. & 21. q. 64. 2. ad 1

107 Gravitas & species pec-
cati magis attendit ex fine,
quam ex materiali objecto, 22.
q. 74. 2. ad 1

108 Ratio principalis gravita-
tis peccati est ex aversione a
Deo, 12. qu. 73. ad 2. & 2. c. &
q. 77. 6. ad 1

109 Quantitas peccati non
menstratur ex nocturno fa-
to, sed ex voluntate contra
charitatem agentis, 22. qu. 13.
3. ad 1

110 Gravitas peccati duplex,
scilicet ex parte peccati, & ex
parte peccantis ex maiori con-
temptu, 22. q. 94. 3. c. & q. 116.
2. ad 2. & qu. 142. 3. c. & 3. q. 80.
5. corp.

111 Duplex, scilicet secun-
dum speciem, quæ est ex ob-
jecto, & secundum circum-
stantiam, 22. q. 10. 3. ad 1. & q.
39. 2. c. & qu. 136. 3. 4. c. & 3. q.
80. 5. c.

112 Defectus debitæ circum-
stantiæ aggravat peccatum,
& appositius ejus alleviat ipsum,
12. q. 73. 7. o.

113 Peccata verborum maxi-
mæ ex affectu, & intentione lo-
quentis penanda sunt, 22. qu.
71. 2. c. ad 3. & q. 73. 2. c. & qu.
75. 1. c. & q. 76. 3. c. fi.

114 Gravitas peccati triplex,
scil. ex materia, vel objecto ex
parte peccantis, & ex effectu
consequente, 22. q. 148. 3. 6.

115 Magis attendit in abu-
fu rei, quam in amissione de-
bitti usus, 1. q. 48. 6. c. & 22. q.
155. 12. ad 4

116 Gravitas peccatorum in proximum est per se ex majori numento, scilicet contra manus, bonum, sed per accidentem ex delibetatione, 22. qu. 34. 4. o. & qu. 73. 3. c. & qu. 74. 2. c. & q. 154. 3. o.

117 Non omnia peccata sunt aequalia in gravitate, 12. q. 73. 3. o.

118 Gradus quadruplex gravitatis peccati, felicit per passionem, ignorantiam, malitiam, & contumaciam, 12. q. 105. 2. ad 9. & 22. qu. 162. 2. c. ad 1. & ad 2. item qu. 186. 9. ad 3. item 3. q. 88. 4. c.

119 Peccata quae consistunt in actuali contemptu Dei, sunt graviora peccatis, in quibus non est contemptus Dei, nisi ex consequenti, & quasi interpretative, 12. q. 73. 8. ad 2.

120 Peccatum, in quo Deus in se ipso contemnitur, est gravissimum; post, quo contemnitur in sacramentis, principice in eucharistia; tertio in membris suis; quarto in praecipitis suis, quod commune est omni peccato mortali, 22. qu. 20. 3. o. & qu. 21. 1. ad 1. & q. 39. 2. c. & qu. 110. 2. c. & qu. 148. 3. c. & qu. 150. 3. c. & qu. 154. 3. c. ad 3. & 3. q. 80. 5. c.

121 Peccatum in Spiritum sanctum est gravissimum, 22. q. 23. 3. o. & q. 21. 1. 4. o. & q. 130. 2. o. & q. 133. 1. c.

122 Peccata opposita virtutibus theologicis sunt ceteris graviora, secundum genus suum, 22. q. 20. 3. o.

123 Quanto plus repugnat opposita virtuti, tanto est gravitas, 22. qu. 117. 2. c. & qu. 119. 3. c.

124 + Maximum peccatum opponitur maxima virtutis, principaliter & direx; sed minimum extensive, 12. que. 73. 4. o.

125 Omne peccatum opponitur prudentiae, sed non est gravissimum, nisi opponatur in aliquo maximo, 12. q. 55. 2. ad 1. & q. 119. 3. ad 3.

126 Contra precepta primae tabulae sunt ceteris graviora, 22. q. 110. 6. c.

127 Quanto voluntas est ma-

for, vel finis peior, tanto per-
catum est gravius; in aliis per-
tum, 12. q. 73. 6. o.

128 Gravitas peccati est ma-
jor de majori bono quod con-
rumpitur, vel contumaciam
autem de majori bono,
quod amatur, 12. q. 100. 8. & c. 21.
5. c. ad 1. & q. 150. 3. c.

129 In quolibet genere pec-
cati gravius est quod fit ex ha-
bitu, quia fit ex majori libidi-
ni, 22. q. 156. 1. c.

130 Peccata carnalia sunt mi-
nus gravia, licet turpiora quam
spiritualia, 12. q. 73. 5. o. & 21. q.
116. 2. ad 2. & qu. 142. 4. ad 2. &
q. 145. 2. ad 4. & q. 154. 3. o. & q.
162. 6. ad 3.

131 Gravius est peccare o-
pere quam ore, & ore quam
corde, 12. q. 110. 6. c. f.

132 Nocere sibi est gravius
peccatum quam nocere proximi-
us, in re non subiecta voluntati,
scilicet in naturalibus, vel
spiritualibus, in aliis autem est
converso, 12. q. 73. 9. ad 2.

133 Documentum intentum
vel prævolum, vel per se con-
sequens peccatum aggravat
illud directere, non autem si per
accidens consequatur, sed im-
putatur ei ad poenam, si da-
bat operam rei illicitæ, pro-
pter negligientiam consideran-
di, 12. q. 73. 8. o.

134 Peccatum aggravatur ex
conditione persona, contra
quam peccatur, tripliciter;
primo si sit conjuncta Deo vir-
tute, vel officio; secundo si sit
sibi conjuncta natura, vel be-
neficium, vel aliter; tertio si sit
conjuncta proximo, tangendo
plures, ut persona publica, vel
famosa, 12. q. 73. 9. o. & 22. qu.
58. 10. ad 3. & qu. 61. 2. ad 3. &
8. c. & qu. 63. 4. ad 2. & qu. 65. 4.
o. & 3. q. 80. 5. c.

135 Dignitas persona pe-
ccantis non transferit peccatum
in aliam speciem, nisi ratione
inobedientiae, vel voti, & hu-
iustimodi, 12. qu. 89. 3. c. & qu.
110. 4. ad 5.

136 Excellentia persona pe-
ccantis aggravat peccatum ex
deliberatione, sed alleviat pe-
catum

catum ex surreptione, 12. q. 73.
10. o. & q. 89. 3. 5. c. & qu. 10. 1.
3. ad 11. & 22. q. 100. 1. ad 7.

137 Omne peccatum contra
proximum est etiam contra
Deum, 12. q. 73. 4. o. & 22. q. 105.
2. o.

138 Homo gravius peccat
post dationem legis Moysis,
quam ante, 12. q. 98. 1. ad 2.

139 Gravius peccat in no-
va lege, quam in lege veteri,
12. q. 106. 2. ad 2.

140 Baptizatus gravius pec-
cat quam non baptizatus, ca-
teris paribus, 12. q. 106. 2. ad 2.
& 22. q. 10. 3. ad 3.

141 Clericus in sacris plus
peccat in eodem genere pec-
cati, quam religiosus non in
sacris, 22. q. 184. 8. c. fn.

142 Peccatum religiosi gra-
vius est peccato secularis tri-
pliciter, scilicet ratione voti,
ratione contemptus, & ratio-
ne scandali; in aliis autem est
converso, 22. q. 186. 10. o.

143 Religiosus peccans ex
contemptu fit perfusus, & ma-
xime incorrigibilis, 12. q. 186.
10. ad 3.

144 Delere peccatum forma-
liter convenit gratia, effective
principaliter soli Deo, dispo-
nitive insufficienter puro ho-
mini, sufficienter Christo, in
strumentaliter sacramentis, 3.
q. 16. 11. ad 3.

145 Solus Deus remittit pec-
cata per auctoritatem, homi-
nis autem per ministerium, 3.
q. 84. 3. ad 3.

146 Deus potest remittere
peccata sine pena, 12. q. 67. 4.
ad 2. & 1. q. 46. 2. ad 3.

147 Homo peccando obliga-
tus erat ad p. xnam Deo, sicut
summo iudici, sed diabolo
tanquam tortori; ideo debuit
redimi Deo, & non diabolo,
3. q. 38. 4. ad 2. & ad 3.

148 + Omnia peccata in hac
vita sunt remissibilia, 1. qu.
69. 2. c.

149 Peccatum quolibet di-
citur remitti quoad duo, scili-
cet quoad culpam, & quoad
reatum; & secunda remissio
non potest esse sine prima, 3. q.
47. 1. c.

150 Per charitatem conse-

quimus veniam peccatorum, 3.
q. 49. 1. c.

151 Ad remissionem cuiuslibet
peccati requiritur, quod
totaliter dimittatur affectus e-
ius. Exigit autem ad remis-
sionem peccati mortalis perfe-
ctio penitentia; ut scilicet
homo actualiter peccatum mor-
tale commissum detestetur,
quantum in ipso est, ut scilicet
diligentiam adhibeat ad reme-
diandum singula peccata
mortalia, ut singula detestet
ur. Sed ad remissionem cuiuslibet
peccati venialis requiri-
tur quadam virtualis discipli-
centia, 3. q. 87. 1. c.

152 Peccatum originale est
habitus, scilicet languor na-
turae, id est inordinata dispo-
sitio ex dissolitione harmonie
originalis iustitiae, 12. qu. 82.
1. o.

153 Est habitus corruptus,
non pura privatio, quia dicte
privacionem originalis iusti-
tiae, & inordinatam disposi-
tionem partium animæ, 12.
q. 82. 1. ad 1

154 Est habitus, quia est
inordinatio natura, non au-
tem auctuale peccatum, quia est
inordinatio actus, 12. qu. 82.
1. ad 2

155 + Originale est peccatum
natura, sed auctuale est pecca-
tum perfonæ, 1. q. 100. 1. c. &
12. q. 74. 3. ad 2. & q. 80. 1. c. &
q. 81. 1. o. & q. 82. 1. ad 2. & 3.
q. 8. 5. ad 2

156 Formale eius est priva-
tio originalis iustitiae; mate-
rialis vero est in concupiscentia,
id est inordinatio partium
animæ, 12. q. 82. 3. o.

157 Si homo formaretur ex
digito, vel aliter, sine femine
viri, haberet omnes defectus
naturæ sicut alii; sed non ha-
beret rationem culpe vel pe-
ccati, 12. q. 81. 4. o.

158 Peccatum originale est
voluntarium, per voluntatem.
Ad tantum, 12. q. 80. 1. corp.
item q. 82. 1. ad 2. & 22. qu. 108.
4. c. & 3. q. 84. 2. ad 3

159 Habet novem nomina,
scilicet originale, fomes pec-
cati, concupiscentia, concu-
piscibilitas, languor, tyran-
nus,

480 P E
bus, lex peccati, lex carnis, &
lex membrorum, 3.9.23.3.c.

160 Et est multiplex in virtute,
qua virtualiter continet
omnia peccata, 12. q. 82.2, ad 1

161 Et est unum numero in
uno homine, sed in omnibus
est unum specie, 12. q. 82.2.0.

162 Est aequaliter in omnibus
hominibus, sicut & relatio ad
peccatum Adae, & privatio ju-
stitia originalis, 12. q. 82.4.0.

163 Erat fuit in Adam ut in
causa principalis, in femine ve-
ro instrumentaliter; sed in a-
nima subjective, in carne au-
tem ut poena, non ut culpa,
12. qu. 81.1.0.

164 Prius est in essentia a-
nimæ, quam in potentias e-
jus, 12. q. 83.2.0. item 3. c.

165 Et prius est ordine na-
turæ in anima, quam in car-
ne, sed ordine generationis &
temporis est e converso, 12. q.
83.2. ad 1. & 3. ad 3

166 Et contrahitur in infu-
tione animæ rationalis, 12. q.
83.1. ad 4. & 3. q. 27. 1. ad 4

167 Et prius inficit volunta-
tem, quam alias potentias,
12. q. 83.3.0. & 4. ad 1

168 Omnes defectus virtutum
possunt reduci ad pecca-
tum originale, in quantum in-
cluduntur in carentia origina-
lis iustitiae, qua totam ani-
mam perficiebat, 22. quest.
54. 1. ad 2

169 Omnes potentias anima-
funt corruptæ per illud; sed
qua concurrent ad generatio-
nem dicuntur etiam infectæ,
scilicet concupiscentia, genera-
tiva, & tafus, 12. q. 8.4.0.

170 Et traducitur ad omnes
qui fuerint in Adam, secun-
dum rationem feminalem, non
autem ad alios, 1. q. 100.1. c. &
12. q. 81. 3.4. 0. & 3. q. 15.1. ad 2.
& q. 31.1. ad 3. item 6. ad 1

171 Caro Christi in patribus
fuit obnoxia peccato origina-
li, 3. qu. 31.1. ad 3. & 7.0. &
9. ad 2

172 Secundum fidem catho-
licam est tenendum, quod pri-
mo peccatum primi hominis,
scilicet peccatum originale, origi-
naliter transit in posteros; con-
tra eum autem est hæc fides Pela-

P E
giana, ut pater per Augustinum
in plurimis suis libris, 12. qu.
81. 1. c. princ. item 3.c.

173 Secundum fidem cathe-
licam firmiter est tenendum,
quod omnes homines, præter
solū n. Christum, ex Adam de-
rivati peccatum originale ex

Adam contrahunt. Alioquin
non omnes indigerent redemp-
tione, qua est per Christum,
quod est erroneum, 12. qu. 81.
3. c. princ.

174 Ideo non secundum fidem
catholicam, sed erroneum
est dicere, quod aliquis, præter
solū Christum, fuerit fine
peccato originali, 12. q. 71.1.
c. & 3. q. 27.2. c. ad 2

175 Nec potest esse in aliquo
cum veniali, fine peccato mor-
tali, 12. qu. 89.6.0. & 3. q. 90.
4.ad 3

176 Infectio ejus nullo mo-
do caufatur a Deo, sed ex solo
peccato Adæ, per carnalem ge-
nerationem, 12. q. 83.1. ad 4

177 Quoad culpam, ea a pa-
tri, sed quoad penitentes et
a matre, 3. q. 70.2. ad 4

178 Habet duplicum proce-
sum, scilicet a carne ad ani-
mam secundum ordinem ge-
nerationis; & ab essentia ani-
mæ ad potentias ejus, secun-
dum ordinem naturæ, 12. qu.
83.3. ad 2

179 Causa peccati originalis
est tantum una, scilicet priva-
tio originalis iustitiae, 12. qu.
82. 2. c.

180 Libido habitualis, scilicet
fomes, est causa peccati origi-
nalis, non autem libido atra-
lis, sed est signum habitualis,
12. q. 82.4. ad 3

181 Persona primo, id est in
Adam, infect naturam pecca-
tum originale, sed in aliis homi-
nibus est e converso, 3. quas.
5. ad 1

182 Persona primo inficit na-
turam per peccatum originale,
Secundo, natura inficit per-
sonam. Sed Christus primo re-
parat personam, secundo natu-
ram. 3. q. 69.3. ad 3

183 Peccatum originale cor-
rumpit naturam, quantum ad
id quod naturæ est; alia vero
peccata quantum ad id solū,
quod

P E
quod persone est, 12. q. 81. 2.
c. ad 3

184 Adveniente gratia tran-
sit reatu, & manet adū quoad
fomitem, 12. q. 74. 3. ad 2.item
q. 81.3. ad 2

185 Est minus voluntarium
quocunque peccato actuali, 3.
q. 14.c

186 Peccatum originale re-
spectu naturæ est gravior ve-
niali, sed respectu persone est
e converso, 3. q. 1.4. c. ad 1

187 Peccatum veniale dici-
tur tripliciter, scilicet ex cau-
pla, eventu, & genere, 12. q.
77.8.ad 1. & q. 88.2.0

188 Peccatum dicitur venia-
le ex cauila, secundum quod
privat vel diminuit voluntati
per ignorantiam vel im-
potentiam, 12. q. 77.8.ad 1.item
q. 88.2.c

189 Non habet simpliciter &
per se rationem peccati, sed
est quasi dispositio ad illud,
12. q. 88.1. ad 1

190 Et contingit ex corru-
ptione fomitis, 12. q. 89.3. c.

191 Et contingit tempore vel
propter imperfectionem actus,
vel propter inordinationem
circa ea quæ sunt ad finem, &
utrumque propter defectum
ordinis, 12. q. 73.5.c. & q. 87.3.
3.0. & q. 88.2.c. & q. 89.3.c

192 Peccatum veniale mul-
lam proprie maculam caufat
in anima, sed impedit actus
virtutum, 12. q. 89.1.0. & 3. qu.
37.2. ad 2

193 Homo potest quandoque
esse sine peccato veniali in hac
vita, sed non diu, 3. q. 79.4.
ad 2

194 Peccatum veniale non
potest esse in non habente u-
sum liberi arbitrii, 3. q. 87.2.c

195 Peccata venialiter reci-
dat & simulat, id est actus
dispositio, & imperfeccio; nos
autem simpliciter, 22. q. 75.2.
ad 2

196 Peccatum veniale non
potest dimitti, quandiu vo-
luntas ad illud manet, 3. q. 87.
1.c.ad 1. & ad 2. & 3.ad 2

197 Unus actus charitatis
potest delere omnia venialia
fine actuali cogitatione eorum,
3. q. 6.1.0

P E
481
198 Aliiquid causat remissio-
nem venialium tripliciter, scilicet
causando gratiam, ut o-
mnia sacramenta novæ legis;
vel detinendo peccata, ut con-
fessio generalis, & oratio do-
minica; vel reverendo divina,
ut beneficio episcopalii, quæ
libet unitio sacramentalis, &
huiusmodi, 3. q. 87.3.0

199 Ingressus ecclesiæ con-
secrata delet peccata venialia,
3. q. 83.3.ad 3.item q. 87.3.c

200 In quolibet genere pec-
cati mortalis sunt quadam pe-
ccata venialia propter imper-
fectionem actus, 22. qu. 35.3.c.
& q. 36.3.c. & q. 162.5.c

201 Peccatum veniale dispo-
nit ad mortale per se & per
accidens, quia frequens venia-
lium iteratio disponit ad illam
placentiam venialium, in qua
consistit peccatum mortale;
eo quod secundum quod habi-
tus ex consuetudine generatur
& augetur, secundum hoc de-
lestatio & proritas crescit.

202 Peccatum veniale dispo-
nit ad mortale per se & per
accidens, quia frequens venia-
lium iteratio disponit ad illam
placentiam venialium, in qua
consistit peccatum mortale;

203 Non habet simpliciter &
per se rationem peccati, sed
est quasi dispositio ad illud,
12. q. 88.1. ad 1

204 Et contingit ex corru-
ptione fomitis, 12. q. 89.3. c.

205 Et contingit tempore vel
propter imperfectionem actus,
vel propter inordinationem
circa ea quæ sunt ad finem, &
utrumque propter defectum
ordinis, 12. q. 73.5.c. & q. 87.3.
3.0. & q. 88.2.c. & q. 89.3.c

206 Peccatum veniale mul-
lam proprie maculam caufat
in anima, sed impedit actus
virtutum, 12. q. 89.1.0. & 3. qu.
37.2. ad 2

207 Homo potest quandoque
esse sine peccato veniali in hac
vita, sed non diu, 3. q. 79.4.
ad 2

208 Peccatum veniale non
potest esse in non habente u-
sum liberi arbitrii, 3. q. 87.2.c

209 Veniale genere potest
fieri mortale ex intentione,
non idem numero, nec multa
simul, 12. qu. 88.2. c. & 4.0. &
6.c.ad 1

210 Confessio in veniale ex
genere est veniale, 12. q. 74.8.
ad 2.item 9.c. ad 4. & qu. 88.5.
ad 2

211 Peccatum mortale est
contra præceptum Dei, non
autem veniale, sed est præter
præceptum, 12. qu. 74.9. c. &
qu. 88.1.ad 1. & 21. quest. 105.1.
ad 1

212 Veniale & mortale dif-
ferunt genere, 12. q. 88.2.c

213 Veniale genere potest
fieri mortale ex intentione,
non idem numero, nec multa
simul, 12. qu. 88.2. c. & 4.0. &
6.c.ad 1

214 Confessio in veniale ex
genere est veniale, 12. q. 74.8.
ad 2.item 9.c. ad 4. & qu. 88.5.
ad 2

215 Peccatum mortale po-
test fieri veniale per subtra-
ctionem, propter imperfec-
tum

nein actus, 12. qu. 88. 2.c. item
6. o

209 Veniale & mortale dif-
ferunt, sicut reparabile & ir-
reparabile, 12. q. 72. 5.c

210 Per peccatum mortale
omnino mens avertitur a Deo,
sed per veniale retardatur affec-
tus hominis, ne prompte fe-
ratur in Deum, 3. quæst. 57. 1.
2.c

211 Per quodlibet peccatum
veniale vel mortale deordina-
tur voluntas hominis, per im-
moderatam conversionem ad
bonum creatum, 3. q. 87. 1.c. &
2. ad 3

212 Unum peccatum morta-
le potest oriiri ex veniali, 22.
q. 13. 4.ad 3. & q. 105. ad 2

213 Ante baptismum non
possunt esse veniali fine mor-
talibus, 12. q. 89. 3. 6.o. & 3. qu.
90. 4.ad 3

214 In ratione superiori du-
pliciter potest esse peccatum
veniale, scilicet quando con-
fertit in veniale ex genere, vel
quando habet subitum motum
infidelitatis fine consensu, 12.
q. 74. 10. o

215 Ratio superior, circa
objectionem potentia inferioris,
ut sensibilis, sicut in dele-
tionibus secundum carnem,
non haber motum, nisi delibe-
ratum; ideo semper est mor-
tale, si sit de mortali; non au-
tem si sit de veniali, 12. qu.
74. 10. o

216 Nullus debet peccare
venialiter, ne aliis peccet mor-
taliter, 22. qu. 26. 4. c. ad 2. &
q. 41. 7. ad 5. & q. 110. 3. ad 4

217 Quilibet debet potius
mori, & præliger omnem
poenam, in generali, quam
peccare, non solum mortaliter,
sed etiam venialiter, 22.
q. 110. 3. ad 4

218 Unum veniale potest
remitti fine alio veniali, non
autem fine quilibet mortali,
3. q. 87. 4. o. & q. 90. 4. ad 3

219 Veniale remittitur post
mortem in purgatorio quoad
culpam & poenam, non au-
tem mortale, 1. q. 87. 4.c

220 Quicquid fit in contem-
platione Dei, & quicquid in sui
ratione importat contemptum

Dei, est peccatum mortale,
22. q. 38. 3.c. item g. 68. 3.c

221 Nullus actus sine con-
fus rationis est mortale, 12. q.
15. o. & qu. 74. 5.ad 1 item 22. q.
35. 1.c

222 Omnis actus humanus
non relatus in Deum acta vel
habitu ex parte agentis, est
mortale, non autem ex parte
actus, 12. q. 88. 1.ad 2

223 Intendens peccare mor-
taliter semper peccat morta-
liter, 22. q. 110. 4.c

224 Actus peccati mortalis
potest aliquando esse figura
licet boni, 12. q. 88. 2.ad 2

225 Cuiuscunque peccato mor-
tali homo vult adhucere ho-
mens baptismum, dicitur ac-
tus, fictione includente omne
peccatum, 3. q. 69. 9.ad 3

226 Omne quod fit propter
mortale est mortale, 12. q. 88.
2. 4.c. & 22. qu. 110. 4.c. & q.
154. 4.c

227 Omne quod est contra
præceptum Dei est peccatum
mortale, nisi forte propriem-
perfectionem actus, 12. qu. 74.
10. o

228 Omne peccatum morta-
le est contra præceptum Dei,
22. q. 68. 3.c. fin. & q. 98. 2.b

229 Aliquid dicitur pecca-
tum mortale duplicitate, scilicet
secundum speciem suam,
& ex causa sua, 22. quæst. 154.
4.c. princ.

230 Non omne peccatum
mortale directe contrariatur
præceptis decalogi, sed tan-
tum injustitiam continens,
22. q. 148. 2.ad 1

231 Quilibet agens contra
debitum iustitiae peccat mor-
taliter, 22. qu. 69. 1.c. & qu. 70.
4.c

232 Qui est in peccato mor-
tali diligit habitualiter aliquid
supra Deum, 22. quæst. 68. 3.
corp.

233 Omne peccatum morta-
le contrariatur charitati, non
autem spei, vel fidei, 12. q. 71. 4.
c. & 22. qu. 24. 10. c. & 12. c. ad 4.
& 3. q. 87. 1.c

234 Omnis actus contra cha-
ritatem est peccatum mortale,
12. qu. 87. 3.c. & qu. 88. 2. c. & 22.
q. 13. 2.c. & q. 35. 2.c

235 Quellibet virtus ut vir-
tus, id est informata charitate,
expellit per quodlibet mor-
tale, non autem inquantum est
habitus, 12. qu. 63. 2. ad 2. &
qu. 65. 1.c. & qu. 71. 4.o. & qu. 73.
1. ad 2

236 Per quodlibet mortale
deperit quicquid virtutis debe-
batur, & omnia merita mor-
tificantur, 22. qu. 132. 3. ad 1.i-
tem 3. q. 89. 4.o

237 Mortale quantum ad a-
liquid est similem ægritudini, &
quantum ad aliquid est simile
morti, & hoc est in quantum
separat a Deo, qui vita est a-
nimæ; ægritudini autem in-
quantum mortale revocatio-
nis ad vitam & sanitatem re-
manet in peccante, licet talis
ægritudo, id est peccatum est
de inducere damnationem æter-
nam, 12. q. 73. 5.c

238 + Nullum mortale po-
test remitti fine alio, quia om-
nia mortalia sunt conexa in
averione, non autem in con-
versione, 12. qu. 73. 1. o. & 3. qu.
86. 3.o

239 Pecunia intelligitur omne il-
lad, cujus pretium restituti-
potest, 22. qu. 78. 2.c. & qu. 100.
2.c. & qu. 117. ad 2. & qu. 118.
2.ad 2

Non potest vendi in mutuo
pro pecunia ampliori, quam
fit quantitas pecunie mutua-
te, qua restituenda est, 22.
q. 78. 2.ad 4.princ.

240 Phantasma duplex, scilicet
determinata, scil. eadem cum
imaginativa, habens organum
determinatum; & indetermi-
nata, exiens in qualibet par-
te animalis, etiam decisa. Sed
Avicenna posuit quintam po-
tentiam, scil. phantasma me-
diæ inter estimativam &
imaginativam, qua componit
& dividit species imaginabilis,
1. q. 78. 4.c. fin.

241 Est thesaurus formarum
per sensum acceptarum, com-
ponens & dividens eas. [Et
est idem quod imaginativa,
1. q. 78. 4.c. & q. 82. 6.ad 2]

242 Phantasia & memoria sunt
passiones primi sensitivi, non
quidem tanquam proprii or-
gani, sed quia oriuntur ab ani-

ma mediante primo sensitivo,
1. q. 78. 4.ad 3

4 Daemon potest immutare
phantasmam hominis, & alios
sensus corporeos, ut aliter vi-
deatur res, quam sit, 1. qu.
111. 3. 4. o. & q. 114. 4.ad 2. & 22. q.
10. 1.ad 3. & 2. dist. 8. 5. ad 4. &
ad 6

1 Phantasma est similitudo
individui in organo corporeo,
1. quæst. 84. 7.ad 2. & quæst. 85. 1.
ad 3

2 Aliquod phantasma per
sensus nunquam acceptum
potest formari in imaginatio-
ne per operationem virorum in-
teriorum, 1. qu. 12. 9.ad 2. & q.
85. 2.ad 1. & 22. q. 172. 3.c

3 Intellexus noster abstrahit
a phantasmabus species in-
telligibles, inquantum confi-
derat naturas in universalibus,
qua tamē intelligit in phan-
tasmabus, quia nihil potest
ab intelligere, nisi conver-
tendo se ad phantasmata, 1.
qu. 85. 1.ad 4. & 5.ad 2.item 3.q.
86. 3.o

4 Phantasmata non possunt
imprimere intellectum possi-
bilem virtute sua, sed virtute
intellexus agentis, converten-
tis se supra phantasmata, re-
sultat species intelligibilis in
intellexu possibili, 1. q. 85. 1.
ad 3

5 Phantasmata illuminantur
ab intellectu agente, quia ex
eius virtute redditur habilitas,
ut ab eis intentiones intelligi-
biles abstrahantur, 1. qu. 85. 1.

6 In potestate nostra est per
virtutem intellectus agentis
formare phantasmata, accom-
moda considerationi quam vo-
lumen, nisi forte effet impedimentum
ex parte organi cuius
est, 1. q. 85. 1.ad 4

1 Poena duplex, sc. poena
sensus, id est afflictiva; &
poena damni, id est carentia
Divina visionis, 12. q. 87. 4.
fin. & 22. q. 76. 4.ad 4. & 3. q. 46. 9.
ad 3. & q. 52. 2.ad 3

2 Poena sensus debetur cul-
pa ratione inordinatae conver-
sionis, sed poena damni ratio-
ne averionis, 12. qu. 87. 4. o. i.
item 22. q. 79. 4.ad 3

3 Poena peccati duplex, sc. per inflictionem contrarii, & per subtractionem boni convenientis: prima est a Deo agente, secunda vero a Deo non agente, 22.q.19.1.ad 3

4 Duplex, scilicet tanta, & consequens; prima commenfatur culpa, non autem secunda, 22.q.164.1.ad 4

5 Poena consequens peccatum duplex, scilicet per se, & per accidens, 12.q.73.8.0

6 Unius peccati est tantum una pena adaequata, & plures partiales multipliciter, 22.q.39.4.ad 3 & q.99.4.ad 2

7 Omnis poena est medicina, sed non semper respectu peccantis, 12.qu.87.1. ad 1. & 3.ad 2.item 22.qu.39.2. ad 1. item 4.ad 3. & qu.66.6.ad 2. & q.86.1.c. & q.108.3.ad 2. & 4.c

8 Omnis poena est corruptio agentis, & omnis culpa est corruptio actionis, 1.q.48.5. 6.0. & 12.q.21.1.ad 3

9 De ratione poenæ eff. quod sit contraria voluntati, 1.qu.8.5.c. & q.64.3.c. & 12. qu.87.2. 6.c. & 22.q.18.3.c

10 De ratione poenæ sunt tria, scil. quod sit contra voluntatem, propter culpam, & passio ab extrinseco, 12.q.46. 6. ad 2

11 Nulla poena est volita absolute sed ex conditione duplicitate, sc. quia acquiritur bonum, ut farisatio & martyrium; & fine qua non, ut mors naturalis & purgatio, fine quibus ad bonum optatum perveniri non potest, 12.q.87.6.c

12 Poena est boni simpliciter, & malum secundum quid, id est huic, 22.q.19.1.c

13 Peccatum non est poena, nisi per accidens, & hoc duplicitate, sc. ratione antecedentis, quia deferitur a Deo, & ratione consequentis, quia perditur melius, 12.q.87.2.0. item 22. q.36.2.ad 4

14 Paniri non est culpa, sed fieri reum poena, 12. qu.87.1. ad 2

15 Poena peccato proportionatur secundum acerbitatem in iudicio divino & humano, 12.q.87.3.c. & 4.c.ad 3

16 Ratio omnium penarum veteris legis exponitur, 12.q.105.2.ad 9. & ad 10. & ad 11. & ad 12

17 Poena non debetur iuste, nisi propter culpam, 12. qu.87.7.0.

18 Omnis poena ut poena infligitur tantum pro culpa propria, & præterita; sed ut satisfactio vel in medicina, infligitur etiam pro culpa aliena, 12. qu.87.7.0. item 22. qu.108.4.0. & 3. q.14.1.ad 3

19 Nullus punitur poena anima, nisi pro culpa propria, qui poena anima non est in medicina, 12. qu.87.8.0. & 22. qu.108.4.c.ad 1

20 Filius punitur poena corporali pro culpa parentum, & servi pro dominis, in quantum sicut aliquod eorum, non autem poena spiritualem; nisi culpa aliorum fiat eis propria ratione confessus, vel imitatio, vel consultationis, vel dissimulationis, 12. qu.87.1. ad 1. & 2. ad 1. & qu.87.8.0. & 22. qu.108.4.ad 1 & ad 3. & qu.164.1. ad 4. & 3. q.82.6.ad 3

21 Poenam semper praedit peccatum in natura, sed non semper in persona puniti, 12. qu.87.7.0

22 Qui est in peccato non habet gustum sanum, sed affectum infestum amore sui inordinatus; ideo revocatur a peccato per poenas contrarias suæ naturæ & suæ voluntati, & non dulcedine divinæ bonitatis, 22.q.108.3.0

23 In iudicio humano nullus debet puniri pena personali, nisi pro culpa sua, sed tantum pena danni triplici ratione, scil. vel ex hoc quod aliquis ineptus redditur sine sua culpa ad aliquod bonum habendum vel consequendum, vel quia bonum in quo dannificatur, non est proprium bonum, sed commune; vel quia bonum unius dependet ex bono alterius, 22.q.108.4.ad 2

24 Non omnes penæ sunt æquales, nec præmia sunt æquales, 12.q.73.2.c

25 Maxima pena est separatio a Deo, 12.q.88.6.c.f.

26 Gravior pena imponitur quadrupliciter, scil. propter gravissimum peccatum, consuetudinem, pronitatem, & nocumum, 12. qu.105.2. ad 9. & 22. q.39.1.ad 1

27 Lex vetus poena mortis punxit peccata contra Deum, homicidium, irreverentiam ad parentes, adulterium, incestum, & fursum hominum, aliarum autem rerum pena damnificativa, 12. qu.105.2. ad 10. & 22. q.66.6.ad 2

28 Penam talionis in percutiis mortificationibus, & falso testimonio lex vetus infligit, in aliis vero flagella vel ignominia, ibid.

29 Poena post remissionem culpe imponitur duplice de causa, scil. ad solvendum debitum, & ad remedium: quo ad primum debet imponi secundum quantitatrem culpe; sed quadam secundum pro minori culpa imponitur maiores penas tripli ratione, scil. difficultatis, periculi, & multitudinis, 12.q.105.2.ad 9

30 Christus ex autoritate poterat totam penam, vel partem dimittere, sicut volebat, non autem illi, 22. quæst. 83. 4.ad 2

31 Deus tardat penas pro peccatis duplice ratione, scilicet ut prædictissimæ convertantur, & ut iudicia eius apparant iusta, 22.q.10.11.c.f.

32 Post hanc vitam nullus habebit penam corporalem nec spiritualem, nisi pro culpa sua, 12.q.108.4.c

33 Minima pena purgatoria est major quam maxima pena hic, 3.q.46.6.ad 3

34 Mortui cum solo peccato originali non puniuntur pena sensus, 3.q.1.4.ad 2

35 Poena eterna debetur peccato originali non ratione gravitatis, sed ratione subiecti privati gratia, 12. quæst. 87.5. ad 2

36 Poena duplex debetur peccato originali, scil. carentia Divinitæ visionis, in quantum inficit personam, mors, rebello, & hujusmodi, in quantum inficit naturam, 3.q.52.5.c

37 Omnes penæ pro peccato primorum parentum declarantur, 22.q.164.1.0

38 Minor pena debetur peccato originali, quam veniali, 3.q.1.4.ad 1

39 Peccatum veniale fine grata, id est cum originali vel mortalii, punitur aeternaliter pena sensus in inferno, 12. q.87.5.ad 3

40 Poena temporalis debetur veniali, aeterna vero mortalii, 12. qu.73.5.c. & qu.87.5.5.0. & qu.88.2.4.c. & qu.109.7. c. item 3.q.86.4.0

41 Omnis poena praeligenda est non solum peccato mortali, sed etiam veniali; tamen nullus tentet se, nec alium in speciali de hoc propter periculum, quia descendere in talibus ad singula est inducere hominem in tentationem, & præbere occasionem peccandi, 22. q.100.3.ad 4

42 Remissa per poenitentiam culpa mortali & poena aeterna, quandoque remanet pena temporalis, 12. qu.87.6.0. & 3. qu.86.4.0

Poenale est aliquid, in quantum est contra voluntatem, 1. qu.49.5.c. & q.64.3.c. & 12. qu.87.5.6.c. & 22.q.18.3.c

1 Penitentia, ut est dolor voluntatis, cum electione recta, est virtus vel actus eius, non autem ut passio, 3. quæst. 83. 1.0

2 Est virtus specialis, quia habet materiam generalē sub ratione speciali, scilicet omnia peccata, ut emundabilia per actus hominis, 3. quæst. 85. 2.0

3 Est virtus moralis, & non theologica, quia obiectum ejus est peccatum, non autem Deus, sed est finis ejus, 3.q.85.3.ad 1

4 Est species iustitiae commutativa, licet continet aliquid de qualibet virtute, 3. q.85.1.0. & 4.c

5 Penitentia & vindicativa continetur sub iustitia commutativa, 3.q.85.3.ad 3

6 Penitentia, secundum quod est virtus, importat detestacionem peccati, cum propposito abolendi illud secundum con-

486 P. G.
ditionem status peccantis, 3.
q.85. ad 1. & 3.c

7 Ponit medium, in quantum
infert debitum p. nam pro qua-
libet culpa, secundum ac-
ceptationem Dei, 3. quæst. 85. 3.
ad 2.

8 + Pœnitentiam ordine na-
turæ simpliciter precedunt vir-
tutes theologicæ, 3. quæst. 85.
4. o

9 Pœnitentia est dolor de
peccato præterito, sed vere-
cundia est timor de turpi fu-
turo, 3. q. 85. 1. ad 3.

10 Pœnitentia est in reo, se-
cundum voluntatem eius, pro
offensa Dei; sed iustitia vindic-
ativa est in judice contra vo-
luntatem rei, & pro offensa
in communione, 3. q. 85. 3. d. & q.
86. 3. c

11 Pœnitentia secundum
quod est actus virtutis requi-
ritur ante baptismum, quæ sit
prior baptismi, tempore vel
natura, non autem ut sacra-
mentum, 3. q. 86. o. & q. 84. 2. ad
2. & 6. ad 2. & q. 90. 4. ad 2.

12 Et posterior natura &
tempore fide, spe, & timore
servili; sed est prior charita-
te, & cæteris virtutibus, 3.
q. 85. 6. o

13 Utitur temperantia ad fi-
nem suum, 3. q. 85. 3. ad 4.

14 Derefatio vel disipli-
cencia peccati absolvit eum actus
cuiuslibet virtutis; sed ut ex-
piabile per eam, quoad cul-
pam & reatum, est actus pœ-
nitentiae virtutis, 3. q. 85. 2. ad
2. & 3. c

15 Primus actus pœnitentiae,
scilicet contritio, se habet ut
ultima dispositio ad gratiam con-
sequendam; alii vero actus
pœnitentiae procedunt jam ex
gratia & virtutibus, 3. q. 89.
x. ad 2. & 3. c

16 Pœnitentia & gaudium
circa idem, scilicet de pecca-
tis, contrariantur, non autem
gaudium de pœnitentia, vel de
venia sperata, 3. quæst. 84. 9.
ad 2

17 Pœnitentia non fuit in
Christo actu nec potentia, si-
cuit nec materia ejus, scilicet
peccatum, 3. q. 84. 7. ad 4

18 Pœnitentia ut virtus est

subjectiva in voluntate, sed ut
passio est in concupiscentiis, 3.
q. 75. 4. o

19 Est in innocentibus se-
cundum habitum, non autem
secundum actum, 1. q. 95. 2. c

20 Pœnitens recurrit ad De-
um, sicut servus, filius, & u-
xor ad dominum, patrem, &
virum; ad fæderem autem
sicut ad vicarium Dei, 3. q.
85. 3. c

21 Esaïa non vere pœnituit
quia non doluit de peccato
sed de domino, 3. q. 86. 1. ad 1

22 Habens veram pœnitentia-
m potest eam defere, ta-
men pœnitentia requiri pro-
positum perseverandi, 3. q. 81.
10. o

23 Vera pœnitentia potest a-
mitti per quolibet peccatum
mortale sequens, propter se-
xibilitatem liberi arbitrii, 3.
q. 84. 10. c

24 Debet esse continua se-
cundum habitum, non autem
secundum actum, quia non po-
test, 3. q. 84. 9. o

25 Interior debet durare us-
que in finem vita, non autem
exterior, 3. q. 83. 8. o. & 9. ad 1

26 Est possibilis in fine vita,
quando datur liberum arti-
culum, sed est difficilis & ra-
ra, 22. q. 14. 3. ad 3

27 Exercitia militia, nego-
tiacionis, & publicanorum pos-
sunt haberi a pœnitentia, li-
cer laudabilius evidentur ab
eis, 22. q. 188. 3. ad 4

28 Militia fæcularis inter-
dicitur pœnitentibus, sed quæ
est proper Deum imponitur
eis quandoque, 22. q. 188. 1.
ad 3

29 Pœnitentia quoad habi-
tum est tantum a Deo, sed
dispositio est a nobis per ti-
morem servilem ut plurimum;
licet in aliquibus inchoetas
ex amore, 3. q. 85. 5. o

30 Actus pœnitentiae est a ti-
more servili, ut a primo mo-
tivo affectus, a timore filiali
vero, ut a principio imme-
diato & proximo, 3. q. 85. 5. o

31 Sex actus per ordinem
concurrunt ad cauandum in
nobis pœnitentiae actus, scil-
icet operatio Dei convertentis

cor.

P. G.
cor, motus fidei, spei, chari-
tatis, timor servilis, & filia-
lis, 3. q. 85. 5. o

32 Christus sacramento pre-
nitentia non est usus ad se, nec
ad alios, quia ut sacramen-
tarum dominus, effectum sacra-
menti sine sacramentalibus pre-
bebat, 3. quæst. 84. 5. ad 3. & 7.
ad 4

33 Pœnitentia figurabatur in
veteri lege per diversos ritus
expiationis, 12. q. 102. 5. ad 3

34 Pœnitentia in generali
est a natura, sed cum aliqua
determinatione est a lege faci-
teri, a nova vero, ut sacra-
mentum novæ legis, 3. q. 84.
7. o. & q. 86. 6. ad 4

35 Est sacramentum, 3. qu.
84. 1. o

36 Est fuit institutum a Chri-
stio dando claves, sed ostendit
efficiaciam ejus post resurre-
ctionem, 3. q. 84. 7. o

37 Et necessarium est solis
habentibus peccatum, 3. qu.
85. 1. c. & 2. ad 4. & 4. c. & qu. 85.
5. o. & 6. c

38 Sacramentum pœnitentiae
potest & debet iterari, 3. qu.
84. 10. o

39 Non requirit imposi-
tionem manus, nec signum cru-
cis, 3. q. 84. 4. o

40 Remissio peccatorum est
res tantum in sacramento pœ-
nitentiae; actus vero exterior
res pœnitentis & absolvientis
sunt sacramentum tantum; sed
pœnitentia interior est sacra-
mentum, & res sacramenti,
& secundum totum simul est
causa tertii: sed secundum &
tertium est causa primi, 3. q.
84. 1. ad 3

41 Hoc sacramentum non
consistit in consecratione ma-
teria, nec in uero materia con-
secrata, sicut alia sacramenta,
sed in remotione materia, scilicet
peccati, 3. q. 84. 3. c

42 In sacramento pœnitentiae
& matrimonii non est ma-
teria corporalis, sicut in aliis
sacramentis; sed actus huma-
ni sensibiles sunt ibi loco ma-
teria, 3. qu. 84. 1. ad 1. & ad 2.
& 4. ad 3. & 7. c. & q. 85. 1. ad 1.
& qu. 86. 4. ad 3. & 4. c. & qu. 89.
x. ad 2. & q. 90. 1. item 2. c

43 Materia vel objectum pœ-
nitentia duplex, sc. proxima,
id est actus pœnitentis; & re-
mota, sc. peccata, 3. q. 84. 2.
o. & q. 90. 1. ad 3

44 Materia pœnitentiae ad-
hibetur a Deo interior inspira-
re; non autem a ministro,
sicut in aliis sacramentis, sed
tantum compleat absolvendo,
3. quæst. 84. 1. ad 1. & 3. c. & 4.
ad 4

45 Pœnitentia est aliquo mo-
do de quilibet genere pecca-
torum, sed est de peccato
mortali proprie & principali-
ter; de veniali proprie, &
non principaliter; de origi-
nali vero inpropræ, 3. q. 84.
2. ad 3. item 7. ad 3

46 Nullus tenetur ad peni-
tentiam de peccato veniali
quia sine ea remittitur, licet
& non in hac vita, 3. q. 87. 1. o.
& 2. ad 2

47 Quæ sunt ex parte peni-
tentis, sc. verba & facta, sunt
materia hujus sacramenti, quæ
vero sunt ex parte sacerdotis
se habent per modum formæ,
3. q. 84. 3. c. ad 1. & 4. ad 3. &
7. c. & q. 86. 6. c. & q. 89. 1. ad 2

48 Forma huius sacramenti
est hæc, Absolvo te; sed a-
lia, sc. in nomine Patris,
&c. & omnia alia quæ in ab-
solutione dicuntur, sunt ad
bene esse, 3. q. 84. 2. o

49 Sacramentum pœnitentiae
habet partes, non autem ut
virtus, nec alia sacramenta,
3. q. 90. 1. o

50 Partes ejus materiales
sunt tres, sc. contritio, con-
fessio, & satisfactio. Sed par-
tes ejus essentiales & cuiuslibet
actus sacramenti, sunt materia
& forma, 3. q. 90. 2. o

51 Haec partes pœnitentiae sunt
partes ejus essentiales, non au-
tem subiectivæ, nec potentia-
les, 3. q. 90. 3. o

52 Contritio, & confessio,
& satisfactio sunt actus pœni-
tentiae virtutis, & non pa-
tes ejus, 3. q. 90. 1. ad 2

53 Ordo virtutis & temporis
est inter partes pœnitentiae in-
tegrales, 3. q. 90. 1. ad 3

54 Pœnitentia ante bant-
num, pœnitentia peccatorum

P. G. 487
P. G.
43 Materia vel objectum pœ-
nitentia duplex, sc. proxima,
id est actus pœnitentis; & re-
mota, sc. peccata, 3. q. 84. 2.
o. & q. 90. 1. ad 3

44 Materia pœnitentiae ad-
hibetur a Deo interior inspira-
re; non autem a ministro,
sicut in aliis sacramentis, sed
tantum compleat absolvendo,
3. quæst. 84. 1. ad 1. & 3. c. & 4.
ad 4

45 Pœnitentia est aliquo mo-
do de quilibet genere pecca-
torum, sed est de peccato
mortali proprie & principali-
ter; de veniali proprie, &
non principaliter; de origi-
nali vero inpropræ, 3. q. 84.
2. ad 3. item 7. ad 3

46 Nullus tenetur ad peni-
tentiam de peccato veniali
quia sine ea remittitur, licet
& non in hac vita, 3. q. 87. 1. o.
& 2. ad 2

47 Quæ sunt ex parte peni-
tentis, sc. verba & facta, sunt
materia hujus sacramenti, quæ
vero sunt ex parte sacerdotis
se habent per modum formæ,
3. q. 84. 3. c. ad 1. & 4. ad 3. &
7. c. & q. 86. 6. c. & q. 89. 1. ad 2

48 Forma huius sacramenti
est hæc, Absolvo te; sed a-
lia, sc. in nomine Patris,
&c. & omnia alia quæ in ab-
solutione dicuntur, sunt ad
bene esse, 3. q. 84. 2. o

49 Sacramentum pœnitentiae
habet partes, non autem ut
virtus, nec alia sacramenta,
3. q. 90. 1. o

50 Partes ejus materiales
sunt tres, sc. contritio, con-
fessio, & satisfactio. Sed par-
tes ejus essentiales & cuiuslibet
actus sacramenti, sunt materia
& forma, 3. q. 90. 2. o

51 Haec partes pœnitentiae sunt
partes ejus essentiales, non au-
tem subiectivæ, nec potentia-
les, 3. q. 90. 3. o

52 Contritio, & confessio,
& satisfactio sunt actus pœni-
tentiae virtutis, & non pa-
tes ejus, 3. q. 90. 1. ad 2

53 Ordo virtutis & temporis
est inter partes pœnitentiae in-
tegrales, 3. q. 90. 1. ad 3

54 Pœnitentia ante bant-
num, pœnitentia peccatorum

X 4 mor-